

Analiza finansowania zadań oświatowych dla gminy Głogów.

CDS OMNIA s.c.

Opracował:

Grzegorz Pochopień

Spis treści

Ogólny obraz oświaty i finansów.....	4
Wielkość jednostek oświatowych i wielkość oddziałów.	4
Finansowanie oświaty w porównaniu z innymi gminami.....	6
Szczegółowa analiza wg jednostek.....	15
Realizacja art. 8 ustawy o finansowaniu zadań oświatowych (kształcenie specjalne).....	24
Subwencja a nauczyciele	26
Koszt nauczyciela w gminie Głogów.....	27
Analiza arkuszy organizacji	28
Szkoła Podstawowa w Wilkowie	28
Szkoła Podstawowa w Przedmościu.....	30
Szkoła Podstawowa w Serbach	33
Administracja i obsługa.....	36
Analiza sieci szkolnej.	40
Prognozy dla stanu obecnego sieci.	40
Wychowanie przedszkolne	51
Propozycja zmian w sieci.....	53
Skutki finansowe likwidacji szkoły w Wilkowie.	54
Komentarz do nowego systemu finansowania	59
Podsumowanie.....	60

Spis Tabel

Tabela 1. Szkoły i przedszkola w gminie.....	4
Tabela 2. Liczba uczniów w szkołach wg. Klas na 24 IX 2024 r.....	4
Tabela 3. Liczba oddziałów klasowych w szkołach na 24 IX 2024 r.....	5
Tabela 4. Średnia liczba uczniów w oddziałach w klasowych w szkołach na 24 IX 2024 r.	5
Tabela 5. Dochody i wydatki oświatowe w 2023 r.	6
Tabela 6. Subwencja oświatowa i wydatki subwencjonowane w 2023 r.....	8
Tabela 7. Udział wynagrodzeń i pochodnych w wydatkach bez dotacji w 2023 r.	10
Tabela 8. Udział wynagrodzeń administracji i obsługi w wynagrodzeniach w 2023 r.	12
Tabela 9. Wydatki wg rozdziałów w jednostkach oświatowych gminy za 2023 r (w tys. zł).....	15
Tabela 10. Subwencja oświatowa i dotacja przedszkolna na szkoły i przedszkola na 2023 r. (w tys. zł)	16
Tabela 11. Dochody, wydatki i środki własne w podziale na jednostki w 2023 r.....	16
Tabela 12. Wydatki i subwencja na klasy I-VIII (w tys. zł)	17
Tabela 13. Porównanie całkowitej subwencji z subwencją na kształcenie podstawowe w kl. I-VIII. ...	18

Tabela 14. . Subwencja oświatowa bez orzeczeń i wychowania przedszkolnego do wydatków 80101, 80107, 80195, w 2023 r. (Kształcenie podstawowe w kl. I-VIII)	19
Tabela 15. Wydatki wg rozdziałów w jednostkach oświatowych gminy za 2024 r (w tys. zł).....	20
Tabela 16. Procentowy wzrost wydatków w 2024 w stosunku do 2023 wg rozdziałów.	20
Tabela 17. Subwencja oświatowa i dotacja przedszkolna na szkoły i przedszkola na 2024 r. (w tys. zł)	21
Tabela 18. Dochody, wydatki i środki własne w podziale na jednostki w 2024 r.....	21
Tabela 19. Wydatki w przeliczeniu na jednego ucznia w podziale na jednostki w 2024 r.	22
Tabela 20. Wydatki i subwencja na klasy I-VIII (w tys. zł)	22
Tabela 21. Porównanie całkowitej subwencji z subwencją na kształcenie podstawowe w kl. I-VIII. ...	23
Tabela 22. Subwencja oświatowa bez orzeczeń i wychowania przedszkolnego do wydatków 80101, 80107, 80195, w 2023 r. (Kształcenie podstawowe w kl. I-VIII)	24
Tabela 23. Wydatki w rozdziałach 80149 i 80150, a dodatkowa subwencja na orzeczenia.	25
Tabela 24. Wydatki w rozdziałach 80149 i 80150, a dodatkowa subwencja na orzeczenia w 2024 r..	25
Tabela 25. Przeciętne wynagrodzeni nauczyciela w gminie wg art. 30 ust. 3 KN	27
Tabela 26. Roczny koszt 1 godziny zajęć prowadzonej raz w tygodniu	27
Tabela 27. Liczba mieszkańców gminy w podziale na wiek.	40
Tabela 28. Mieszkańcy wg wieku przeliczeni na bazę do przyjęć do kl. I.	40
Tabela 30. Liczba uczniów wg klas i szkół na 30 IX 2023 r.....	41
Tabela 30. Procentowa wartość liczby uczniów w klasie w stosunku do mieszkańców w 2023 r.	41
Tabela 31. Udział uczniów kl. I-III w populacji urodzonych dla 2024 r.....	42
Tabela 32. Średni odsetek uczniów w klasach I-III w stosunku do mieszkańców.	42
Tabela 33. Mieszkańcy gminy wg wieku.....	43
Tabela 34. Prognoza liczby uczniów wg klas w Serbach.....	43
Tabela 35. Prognoza liczby uczniów wg klas w Przedmościu.	44
Tabela 36. Prognoza liczby uczniów wg klas w Wilkowie.....	44
Tabela 37. Prognoza liczby uczniów wg klas we wszystkich szkołach w gminie.	45
Tabela 38. Prognoza subwencji oświatowej wg szkół do 2034 r. w tys. zł.....	45
Tabela 39. Prognozowana liczba oddziałów klasowych w poszczególnych szkołach.....	46
Tabela 40. Średnia liczba uczniów w oddziałach klasowych w horyzoncie 10 lat.....	47
Tabela 41. Wydatki w szkołach w horyzoncie 10 lat w tys. zł.	48
Tabela 42. Środki własne finansujące szkoły w perspektywie 10 lat, w tys. zł.....	49
Tabela 43. Udział środków własnych w finansowaniu szkół (jako % subwencji) w horyzoncie 10 lat..	50
Tabela 44. Prognoza mieszkańców w wieku od 3 do 6 lat w gminie.	51
Tabela 45. Prognoza liczby uczniów objętych wychowaniem przedszkolnym.....	52
Tabela 46. Prognoza liczby uczniów szkoły w Serbach po przejęciu uczniów szkoły w Wilkowie.	54
Tabela 47. Prognoza liczby oddziałów szkoły w Serbach po przejęciu uczniów szkoły w Wilkowie.	54
Tabela 48. Subwencja oświatowa po likwidacji szkoły w Wilkowie.	55
Tabela 49. Wydatki po likwidacji, w tys. zł.	56
Tabela 50. Środki własne po likwidacji.	57
Tabela 51. % udział środków własnych po likwidacji.	58

Ogólny obraz oświaty i finansów.

Wielkość jednostek oświatowych i wielkość oddziałów.

Gmina Głogów prowadzi 2 szkoły podstawowe z oddziałami przedszkolnymi i 1 zespół szkolno-przedszkolny.

Łączna liczba uczniów szkół i przedszkoli na 24 IX 2024 r. wynosiła 637 (dane z przedszkola z arkusza), z czego 170 w oddziałach przedszkolnych. W podziale na jednostki oświatowe liczba uczniów przedstawia się następująco:

Tabela 1. Szkoły i przedszkola w gminie.

Jednostka oświatowa	Liczba uczniów	w tym wychowanie przedszkolne
SZKOŁA PODSTAWOWA IM. MIKOŁAJA KOPERNIKA W SERBACH	241	0
SZKOŁA PODSTAWOWA IM JANA PAWŁA II W PRZEDMOŚCIU	185	56
SZKOŁA PODSTAWOWA IM. ORŁA BIAŁEGO W WILKOWIE	126	29
PUBLICZNE PRZEDSZKOLE W SERBACH	85	85
Suma końcowa	637	170

Szkoła w Wilkowie liczy 97 uczniów, czyli o 1 więcej niż maksymalna liczba uczniów do wagi P4. Oznacza to zmniejszanie subwencji dla tej szkoły o ok. 150 tys. zł. Jeśli nowy system finansowania samorządów będzie wdrożony, to zmniejszenie potrzeb oświatowych (pojęcie zastępujące w pewnym sensie subwencję oświatową) nastąpi najprawdopodobniej począwszy do 2026 r.

Poniżej zestawienie uczniów klas I-VIII wg klas.

Tabela 2. Liczba uczniów w szkołach wg. Klas na 24 IX 2024 r.

Jednostka oświatowa / Klasa	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	Suma I-VIII
SZKOŁA PODSTAWOWA IM. MIKOŁAJA KOPERNIKA W SERBACH	39	26	42	26	38	30	24	16	241
SZKOŁA PODSTAWOWA IM JANA PAWŁA II W PRZEDMOŚCIU	21	9	12	17	16	21	16	17	129
SZKOŁA PODSTAWOWA IM. ORŁA BIAŁEGO W WILKOWIE	19	12	14	11	9	8	9	15	97
Suma końcowa	79	47	68	54	63	59	49	48	467

Dodatkowo poniżej liczba oddziałów klasowych w tych szkołach.

Tabela 3. Liczba oddziałów klasowych w szkołach na 24 IX 2024 r.

Jednostka oświatowa / Klasa	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	Suma I- VIII	
SZKOŁA PODSTAWOWA IM. MIKOŁAJA KOPERNIKA W SERBACH	2	2	2	2	2	2	2	1	1	14
SZKOŁA PODSTAWOWA IM JANA PAWŁA II W PRZEDMOŚCIU	1	1	1	1	1	1	1	1	1	8
SZKOŁA PODSTAWOWA IM. ORŁA BIAŁEGO W WILKOWIE	1	1	1	1	1	1	1	1	1	8
Suma końcowa	4	4	4	4	4	4	4	3	3	30

W 2024 r. szkoła w Serbach jest co do zasady „dwuciągowa” (dwa oddziały danej klasy), a szkoły w Przedmościu i Wilkowie mają po jednym oddziale danej klasy.

Średnia wielkość oddziału szkolnego w gminie Głogów to 15,6, a więc porównywalnie do średniej w Polsce dla szkół podstawowych na wsi. Dla województwa dolnośląskiego średnia ta jest zapewne wyższa w 2024 r. (brak danych na tym etapie). W 2023 r średnia liczba uczniów w szkołach w gminie Głogów wyniosła 14,1, a średnia dla gmin wiejskich woj. dolnośląskiego wynosiła wtedy 17,3.

Poniżej zestawienie średniej wielkości oddziałów dla poszczególnych klas.

Tabela 4. Średnia liczba uczniów w oddziałach w klasowych w szkołach na 24 IX 2024 r.

Jednostka oświatowa / Klasa	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	Średnio I-VIII
SZKOŁA PODSTAWOWA IM. MIKOŁAJA KOPERNIKA W SERBACH	19,5	13,0	21,0	13,0	19,0	15,0	24,0	16,0	17,2
SZKOŁA PODSTAWOWA IM JANA PAWŁA II W PRZEDMOŚCIU	21,0	9,0	12,0	17,0	16,0	21,0	16,0	17,0	16,1
SZKOŁA PODSTAWOWA IM. ORŁA BIAŁEGO W WILKOWIE	19,0	12,0	14,0	11,0	9,0	8,0	9,0	15,0	12,1
Suma końcowa	19,8	11,8	17,0	13,5	15,8	14,8	16,3	16,0	15,6

Jedynie szkoły w Serbach ze średnią liczbą uczniów na oddział wynoszącą 17,2 i w Przedmościu (16,1) są bliskie średniej dla województwa w zakresie gmin wiejskich. Szkoła w Wilkowie jest szkołą małą (choć obecnie przekracza 96 uczniów). Średnio w oddziałach klasowych uczy się 12,1 uczniów, a w kl. VI – 8 uczniów. Trzeba jednak przyznać, że w kl. I we wszystkich trzech szkołach uczy się względnie duża liczba uczniów. Niestety ten stan rzeczy nie potrwa zbyt długo ze względu na demografię w gminie.

Finansowanie oświaty w porównaniu z innymi gminami.

W całej Polsce rośnie od lat udział dochodów własnych, które muszą finansować oświatę. Warto porównać wydatki oświatowe w całej gminie do subwencji oświatowej, dotacji przedszkolnej, podręcznikowej, wpłat rodziców i innych gmin za przedszkola, i porównać je do innych gmin wiejskich w województwie. W 2023 r. gminy wiejskie województwa otrzymały subwencję oświatową, dotację przedszkolną oraz osiągnęły dochody z tytułu wpłat rodziców (par. 066 i 067) i innych gmin w placówkach wychowania przedszkolnego w wysokości 649 mln zł. W tym samym roku oświatowe wydatki bieżące finansowane ze środków krajowych bez wydatków na uczniów z Ukrainy wyniosły 1 228 mln zł. Gminy dofinansowały zatem oświatę środkami własnymi w wysokości 580 mln zł, co stanowiło 89% wskazanych wyżej dochodów. Poniżej zestawienie dla wszystkich gmin.

Tabela 5. Dochody i wydatki oświatowe w 2023 r.

Gmina	Wydatki	Dochody z budżetu państwa, innych gmin i rodziców	Środki własne	% udział własnych do dochodów
CZARNY BÓR	8 041 371	6 522 935	1 518 436	23%
LEWIN KŁODZKI	2 945 000	2 156 034	788 966	37%
DOBROMIERZ	9 011 151	6 507 951	2 503 200	38%
STARE BOGACZOWICE	5 021 455	3 588 144	1 433 311	40%
DOMANIÓW	12 934 196	9 164 001	3 770 195	41%
MIŁKOWICE	9 065 779	6 302 877	2 762 901	44%
RUJA	3 002 592	2 040 671	961 921	47%
ŚWIDNICA	33 353 290	22 312 070	11 041 219	49%
MARCINOWICE	10 850 357	7 236 187	3 614 170	50%
KOSTOMŁOTY	12 526 954	8 299 987	4 226 967	51%
PODGÓRZYN	17 262 488	11 393 881	5 868 607	52%
JEŻÓW SUDECKI	10 398 206	6 789 175	3 609 031	53%
NOWA RUDA	22 679 315	14 789 362	7 889 953	53%
PĘCŁAW	3 249 079	2 097 686	1 151 393	55%
STARA KAMIENICA	12 073 109	7 768 485	4 304 624	55%
BORÓW	10 085 780	6 271 672	3 814 108	61%
CIESZKÓW	8 268 565	5 100 378	3 168 186	62%
JORDANÓW ŚLĄSKI	6 174 696	3 782 254	2 392 442	63%
WARTA BOLESŁAWIECKA	18 483 027	11 174 406	7 308 621	65%
ŁAGIEWNIKI	13 932 870	8 360 997	5 571 873	67%
BOLESŁAWIEC	25 218 168	14 957 280	10 260 888	69%
WALIM	8 885 977	5 249 352	3 636 625	69%
DZIERŻONIÓW	14 470 020	8 537 890	5 932 129	69%

MŚCIWOJÓW	6 429 938	3 782 423	2 647 516	70%
RADWANICE	10 552 619	6 190 949	4 361 670	70%
JEMIELNO	5 726 921	3 358 324	2 368 597	71%
MALCZYCE	9 724 021	5 668 490	4 055 531	72%
ZAWONIA	10 737 301	6 256 113	4 481 188	72%
GAWORZYCE	7 048 308	4 100 386	2 947 922	72%
MYSŁAKOWICE	18 203 799	10 407 216	7 796 583	75%
DZIADOWA KŁODA	10 410 883	5 928 475	4 482 408	76%
DŁUGOŁĘKA	111 098 950	63 145 247	47 953 704	76%
MARCISZÓW	7 172 698	3 974 664	3 198 034	80%
STOSZOWICE	8 633 234	4 774 346	3 858 888	81%
OSIECZNICA	15 753 580	8 689 316	7 064 263	81%
WĄDROŻE WIELKIE	8 005 724	4 360 533	3 645 191	84%
SIEKIERCZYN	8 457 859	4 593 873	3 863 985	84%
KOTLA	8 349 318	4 524 966	3 824 352	85%
DOBROSZYCE	18 626 203	9 979 029	8 647 174	87%
ŻUKOWICE	6 965 072	3 723 328	3 241 744	87%
KAMIENNA GÓRA	19 119 610	10 189 265	8 930 345	88%
ŻŁOTORYJA	12 476 032	6 638 333	5 837 699	88%
JANOWICE WIELKIE	6 845 345	3 633 136	3 212 209	88%
CZERNICA	58 403 057	30 926 635	27 476 422	89%
LUBAŃ	14 404 402	7 595 541	6 808 861	90%
KŁODZKO	34 268 335	17 871 997	16 396 338	92%
NIECHLÓW	8 671 638	4 515 922	4 155 716	92%
KUNICE	16 929 046	8 813 484	8 115 562	92%
UDANIN	9 151 986	4 741 450	4 410 536	93%
OŁAWA	34 912 837	18 042 538	16 870 298	94%
WIŃSKO	14 906 974	7 693 157	7 213 817	94%
KROŚNICE	15 883 338	8 147 657	7 735 681	95%
PIELGRZYMKA	9 376 550	4 792 791	4 583 759	96%
WISZNIA MAŁA	24 226 620	12 200 653	12 025 967	99%
CHOJNÓW	18 486 772	9 306 587	9 180 185	99%
ZAGRODNO	6 804 815	3 403 251	3 401 564	100%
MĘCINKA	9 040 559	4 505 428	4 535 132	101%
KONDRATOWICE	9 020 419	4 414 378	4 606 041	104%
OLEŚNICA	24 789 336	12 115 305	12 674 031	105%
CIEPŁOWODY	5 437 193	2 642 945	2 794 248	106%
KROTOSZYCE	6 719 217	3 186 456	3 532 761	111%
PASZOWICE	8 483 728	3 950 555	4 533 173	115%
GROMADKA	10 867 653	5 032 982	5 834 671	116%
SULIKÓW	10 974 277	5 060 508	5 913 768	117%
ŻÓRAWINA	36 110 601	16 446 299	19 664 302	120%
LEGNICKIE POLE	9 695 099	4 315 511	5 379 588	125%
PLATERÓWKA	3 309 150	1 451 548	1 857 602	128%
MIETKÓW	8 849 535	3 847 208	5 002 327	130%

PRZEWORNO	8 030 721	3 489 222	4 541 499	130%
ZGORZELEC	18 473 758	7 824 344	10 649 413	136%
GŁOGÓW	15 212 959	6 393 636	8 819 323	138%
KOBIERZYCE	94 672 267	39 410 915	55 261 353	140%
LUBIN	31 100 614	11 853 869	19 246 746	162%
GRĘBOCICE	17 836 352	5 863 447	11 972 905	204%
JERZMANOWA	19 085 064	6 270 416	12 814 647	204%
RUDNA	25 981 600	8 381 773	17 599 827	210%
RAZEM	1 228 387 327	648 830 498	579 556 828	89%

Gmina Głogów finansuje oświatę ze środków własnych w wymiarze 138% dochodów oświatowych, co czyni ją jedną z najwyżej finansujących dochodami własnymi gminę wiejską w całym województwie. Do 6,4 mln subwencji, dotacji przedszkolnej, wpływów z innych gmin oraz wpływów od rodziców, gmina Głogów musiała dołożyć 8,8 mln środków własnych.

Ponieważ nie wszystkie zadania są subwencionowane, można analogiczne zestawienie pokazać po wyłączeniu rozdziałów 80103, 80104, 80106, 80113, 80153 i 85415 (a więc rozdziałów zasadniczo niesubwencionowanych) i porównać te wydatki wyłącznie do subwencji oświatowej.

Tabela 6. Subwencja oświatowa i wydatki subwencionowane w 2023 r.

Gmina/powiat	Wydatki	Subwencja oświatowa	Środki własne	% udział własnych do dochodów
CZARNY BÓR	5 534 470	5 985 940	-451 470	-8%
MIŁKOWICE	5 524 539	5 944 674	-420 135	-7%
LEWIN KŁODZKI	2 168 732	2 081 825	86 907	4%
RUJA	2 186 859	1 993 006	193 853	10%
STARE BOGACZOWICE	3 850 486	3 420 154	430 332	13%
ŚWIDNICA	24 216 497	21 422 773	2 793 724	13%
DOMANIÓW	9 667 895	8 537 748	1 130 147	13%
DOBROMIERZ	7 249 917	6 232 935	1 016 982	16%
MARCINOWICE	8 172 866	6 901 750	1 271 116	18%
STOSZOWICE	5 472 103	4 524 788	947 315	21%
GAWORZYCE	4 741 962	3 872 408	869 554	22%
PĘCŁAW	2 477 659	1 994 831	482 828	24%
JEŻÓW SUDECKI	7 536 719	6 053 124	1 483 595	25%
NOWA RUDA	17 156 416	13 743 108	3 413 308	25%
CIESZKÓW	6 109 614	4 879 106	1 230 508	25%
MALCZYCE	6 732 904	5 369 712	1 363 192	25%
KOSTOMŁOTY	10 138 076	7 966 083	2 171 993	27%

JORDANÓW ŚLĄSKI	4 607 767	3 610 927	996 840	28%
DŁUGOŁĘKA	73 660 142	57 374 870	16 285 272	28%
DZIERŻONIÓW	10 013 442	7 685 116	2 328 326	30%
CZERNICA	37 815 587	28 748 620	9 066 967	32%
ŁAGIEWNIKI	10 185 808	7 739 965	2 445 843	32%
BOLESŁAWIEC	18 068 518	13 446 276	4 622 242	34%
ZAWONIA	7 693 196	5 695 710	1 997 486	35%
STARA KAMIENICA	9 307 109	6 823 890	2 483 219	36%
BORÓW	7 942 459	5 819 919	2 122 540	36%
MŚCIWOJÓW	4 968 762	3 625 371	1 343 391	37%
KUNICE	11 091 262	8 035 563	3 055 699	38%
MYSŁAKOWICE	13 114 016	9 489 099	3 624 917	38%
WALIM	6 991 502	5 040 549	1 950 953	39%
MARCISZÓW	5 264 733	3 787 478	1 477 255	39%
DOBROSZYCE	12 534 458	8 900 221	3 634 237	41%
MĘCINKA	6 026 487	4 198 036	1 828 451	44%
KŁODZKO	23 718 886	16 424 076	7 294 810	44%
WARTA BOLESŁAWIECKA	15 632 801	10 785 333	4 847 468	45%
JANOWICE WIELKIE	5 017 482	3 460 503	1 556 979	45%
PODGÓRZYN	14 302 886	9 830 956	4 471 930	45%
ZAGRODNO	4 737 801	3 252 155	1 485 646	46%
KOTLA	6 302 063	4 325 803	1 976 260	46%
JEMIELNO	4 751 513	3 216 066	1 535 447	48%
NIECHLÓW	6 406 311	4 313 356	2 092 955	49%
ŻUKOWICE	5 381 448	3 581 270	1 800 178	50%
SIEKIERCZYN	6 530 339	4 341 645	2 188 694	50%
WĄDROŻE WIELKIE	6 138 083	4 073 756	2 064 327	51%
KONDRATOWICE	6 296 952	4 171 946	2 125 006	51%
DZIADOWA KŁODA	7 909 510	5 236 798	2 672 712	51%
WISZNIA MAŁA	16 391 900	10 824 627	5 567 273	51%
RADWANICE	8 841 005	5 833 653	3 007 352	52%
ZŁOTORYJA	9 627 987	6 264 258	3 363 729	54%
OSIECZNICA	12 589 106	8 138 045	4 451 061	55%
WIŃSKO	11 383 377	7 290 253	4 093 124	56%
OLEŚNICA	18 148 341	11 572 030	6 576 311	57%
LUBAŃ	10 474 041	6 677 936	3 796 105	57%
PIELGRZYMKA	7 014 499	4 383 388	2 631 111	60%
CHOJNÓW	14 416 502	8 943 901	5 472 601	61%
UDANIN	7 280 185	4 507 167	2 773 018	62%
ŻÓRAWINA	24 591 515	15 022 492	9 569 023	64%
OŁAWA	28 433 220	17 190 221	11 242 999	65%
KAMIENNA GÓRA	15 793 939	9 491 410	6 302 529	66%
GROMADKA	7 613 661	4 557 335	3 056 326	67%
PRZEWORNO	5 551 411	3 267 582	2 283 829	70%
KROŚNICE	13 226 382	7 747 165	5 479 217	71%

SULIKÓW	7 969 198	4 655 686	3 313 512	71%
CIEPŁOWODY	4 353 884	2 520 986	1 832 898	73%
LEGNICKIE POLE	7 132 354	4 081 427	3 050 927	75%
PASZOWICE	6 714 669	3 798 064	2 916 605	77%
MIETKÓW	6 507 898	3 649 498	2 858 400	78%
KROTOSZYCE	5 643 863	3 078 772	2 565 091	83%
LUBIN	21 130 764	11 028 876	10 101 888	92%
KOBIERZYCE	66 040 074	34 322 720	31 717 354	92%
ZGORZELEC	12 719 260	6 592 371	6 126 889	93%
PLATERÓWKA	2 722 754	1 389 342	1 333 412	96%
GŁOGÓW	11 965 792	5 875 665	6 090 127	104%
RUDNA	18 051 754	7 911 736	10 140 018	128%
JERZMANOWA	13 583 862	5 635 252	7 948 610	141%
GRĘBOCICE	13 126 439	5 318 996	7 807 443	147%
RAZEM	890 388 668	599 530 092	290 858 576	49%

Sytuacja gminy po wyłączeniu rozdziałów niesubwencionowanych (co do zasady) jest podobna. Gminy wiejskie finansują szkoły średnio z dochodów własnych równowartością 49% wartości subwencji, natomiast gmina Głogów 104%. Do każdego 1 tys. zł przekazanej subwencji, gmina dokłada z dochodów własnych ok 1 tys. zł. Jest to zdecydowanie niepokojące zjawisko.

Udział wynagrodzeń i pochodnych od wynagrodzeń w ogóle wydatków bieżących bez dotacji udzielanych przez gminę, wyniósł w 2023 r. 74%. Średnio dla gmin wiejskich w województwie udział ten wyniósł 74%.

Tabela 7. Udział wynagrodzeń i pochodnych w wydatkach bez dotacji w 2023 r.

Gmina/Powiat	Udział wynagrodzeń i pochodnych w wydatkach bez dotacji
OLEŚNICA	66%
MIŁKOWICE	67%
RUDNA	67%
CZERNICA	68%
LUBIN	68%
DŁUGOŁĘKA	69%
ZAGRODNO	71%
CIEPŁOWODY	71%
ZAWONIA	72%
JEMIELNO	72%
KŁODZKO	72%

WARTA BOLESŁAWIECKA	73%
DZIADOWA KŁODA	73%
GRĘBOCICE	73%
ŻUKOWICE	73%
LEGNICKIE POLE	73%
BORÓW	73%
MŚCIWOJÓW	73%
NIECHLÓW	73%
UDANIN	73%
PRZEWORNO	73%
WISZNIA MAŁA	73%
KROTOSZYCE	74%
KROŚNICE	74%
KOBIERZYCE	74%
JERZMANOWA	74%
CIESZKÓW	74%
MARCINOWICE	74%
RADWANICE	74%
SULIKÓW	74%
RUJA	74%
ZŁOTORYJA	74%
ŚWIDNICA	75%
MĘCINKA	75%
PIELGRZYMKA	75%
ŁAGIEWNIKI	75%
NOWA RUDA	75%
MARCISZÓW	75%
WALIM	75%
GROMADKA	75%
OŁAWA	75%
STOSZOWICE	76%
ZGORZELEC	76%
STARE BOGACZOWICE	76%
LEWIN KŁODZKI	76%
KAMIENNA GÓRA	76%
DOBROSZYCE	76%
SIEKIERCZYN	76%
GAWORZYCE	76%
WĄDROŻE WIELKIE	76%
PĘCŁAW	76%
KOSTOMŁOTY	76%
KOTLA	77%
PODGÓRZYN	77%
LUBAŃ	77%
BOLESŁAWIEC	77%

CHOJNÓW	77%
PASZOWICE	77%
KONDRATOWICE	77%
OSIECZNICA	77%
CZARNY BÓR	78%
JANOWICE WIELKIE	78%
WIŃSKO	78%
DOBROMIERZ	78%
STARA KAMIENICA	78%
ŻÓRAWINA	79%
DOMANIÓW	79%
DZIERŻONIÓW	79%
JEŻÓW SUDECKI	79%
JORDANÓW ŚLĄSKI	79%
KUNICE	79%
MIETKÓW	79%
PLATERÓWKA	79%
MALCZYCE	80%
GŁOGÓW	81%
MYSŁAKOWICE	82%
RAZEM	74%

Gmina Głogów przeznacza na wynagrodzenia z pochodnymi 81% wydatków, przy średniej na poziomie 74%. Zważywszy na ogólnie duży udział środków własnych w gminie, może postawić hipotezę, że problemy finansowe gminy wynikają z przerostu zatrudnienia w szkołach i zespole.

Udział wynagrodzeń administracji i obsługi w ogóle wynagrodzeń wyniósł w gminie 27%, a w całym województwie, w zakresie gmin wiejskich wynosił on również 27%.

Tabela 8. Udział wynagrodzeń administracji i obsługi w wynagrodzeniach w 2023 r.

Gmina/Powiat	Udział wynagrodzeń administracji i obsługi w wynagrodzeniach
MIŁKOWICE	5%
STARE BOGACZOWICE	14%
JEŻÓW SUDECKI	18%
LEWIN KŁODZKI	19%
CIESZKÓW	19%
DOBROMIERZ	20%

PLATERÓWKA	20%
CHOJNÓW	20%
MŚCIWOJÓW	21%
WALIM	21%
DZIERŻONIÓW	22%
CZARNY BÓR	22%
OLEŚNICA	22%
JEMIELNO	22%
OŁAWA	22%
CZERNICA	22%
BOLESŁAWIEC	22%
MARCISZÓW	23%
OSIECZNICA	23%
NIECHLÓW	23%
SIEKIERCZYN	23%
MALCZYCE	23%
KŁODZKO	23%
RUJA	23%
PODGÓRZYN	24%
MARCINOWICE	24%
ZAWONIA	24%
ŻÓRAWINA	24%
ZAGRODNO	24%
ŚWIDNICA	25%
DZIADOWA KŁODA	25%
PIELGRZYMKA	25%
BORÓW	26%
LUBAŃ	26%
RADWANICE	26%
KOTLA	26%
NOWA RUDA	26%
MYSŁAKOWICE	26%
DŁUGOŁĘKA	26%
STARA KAMIENICA	26%
JORDANÓW ŚLĄSKI	27%
GŁOGÓW	27%
PEĆCŁAW	27%
MĘCINKA	27%
STOSZOWICE	27%
UDANIN	27%
ŁAGIEWNIKI	28%
KROTOSZYCE	28%
DOMANIÓW	28%
WISZNIA MAŁA	28%
WIŃSKO	28%

CIEPŁOWODY	28%
KOSTOMŁOTY	28%
KAMIENNA GÓRA	28%
PASZOWICE	29%
WARTA BOLESŁAWIECKA	29%
LEGNICKIE POLE	29%
ZŁOTORYJA	29%
ŻUKOWICE	29%
KUNICE	30%
KROŚNICE	30%
JANOWICE WIELKIE	30%
ZGORZELEC	30%
LUBIN	31%
SULIKÓW	31%
PRZEWORNO	32%
WĄDROŻE WIELKIE	33%
DOBROSZYCE	33%
KONDRATOWICE	33%
GAWORZYCE	33%
GROMADKA	34%
GRĘBOCICE	34%
JERZMANOWA	35%
MIETKÓW	35%
RUDNA	37%
KOBIERZYCE	37%
RAZEM	27%

Można zatem podejrzewać, że przerost zatrudnienia dotyczy równomiernie nauczycieli oraz administracji i obsługi. Kwesta ta będzie przedmiotem dalszej analizy.

Szczegółowa analiza wg jednostek

Wydatki bieżące bez środków UE i wydatków na uczniów z Ukrainy w 2023 r. wyniosły w szkołach i przedszkolu prowadzonych przez gminę 13 704 tys. zł. Wydatki te przyporządkowano poszczególnym jednostkom wg sprawozdań Rb28s na koniec grudnia.

Tabela 9. Wydatki wg rozdziałów w jednostkach oświatowych gminy za 2023 r (w tys. zł).

Jednostka / rozdział	80101	80103	80104	80107	80146	80148	80149	80150	Razem
SZKOŁA PODSTAWOWA IM. MIKOŁAJA KOPERNIKA W SERBACH	4 429	0	0	99	16	257	0	537	5 338
SZKOŁA PODSTAWOWA IM JANA PAWŁA II W PRZEDMOŚCIU	3 070	417	0	110	15	293	0	89	3 995
SZKOŁA PODSTAWOWA IM. ORŁA BIAŁEGO W WILKOWIE	2 466	487	0	63	13	221	0	83	3 333
PUBLICZNE PRZEDSZKOLE W SERBACH	0	0	885	0	6	104	43	0	1 038
Razem	9 965	905	885	272	50	875	43	709	13 704

W Zespole w Serbach wydatki z rozdziałów wspólnych (80146 i 80148) podzielono na szkołę i przedszkole proporcję liczby uczniów. Zasadę tę zachowano w dalszych analizach.

Pominięto wydatki na uczniów z Ukrainy finansowane z Funduszu Pomocy (w gminie Głogów nie stwierdzono paragrafów „ukraińskich”) oraz wydatki na podręczniki finansowane z dotacji celowej.

Za rok 2023 naliczona subwencja oświatowa na jednostki prowadzone przez gminę wyniosła 5 830 tys. zł. Dotacja przedszkolna wyniosła 235 tys. zł. Łącznie środki z budżetu państwa z ww. tytułów wyniosły 6 064 tys. zł. W podziale na poszczególne szkoły subwencja i dotacja przedszkolna przedstawia się następująco:

Tabela 10. Subwencja oświatowa i dotacja przedszkolna na szkoły i przedszkola na 2023 r. (w tys. zł)

Jednostka	Subwencja	Dotacja przedszkolna	Subwencja i dotacja przedszkolna
SZKOŁA PODSTAWOWA IM. MIKOŁAJA KOPERNIKA W SERBACH	2 900	0	2 900
SZKOŁA PODSTAWOWA IM JANA PAWŁA II W PRZEDMOŚCIU	1 395	61	1 456
SZKOŁA PODSTAWOWA IM. ORŁA BIAŁEGO W WILKOWIE	1 328	64	1 392
PUBLICZNE PRZEDSZKOLE W SERBACH	207	109	316
Razem	5 830	235	6 064

Gmina w 2023 r. musiała pokryć wydatki bieżące oświatowe szkół ze środków innych niż subwencja oświatowa i dotacja przedszkolna (głównie z dochodów własnych) w kwocie 7 640 tys. zł. Stanowiło to 126% przekazanej subwencji i dotacji przedszkolnej.

Poniżej szczegółowe wyliczenia dla 2023 r. wydatków dla każdej z jednostek w porównaniu do otrzymanej subwencji i dotacji przedszkolnej.

Tabela 11. Dochody, wydatki i środki własne w podziale na jednostki w 2023 r.

Jednostka	Wydatki	Subwencja i dotacja przedszkolna	Środki własne	Środki własne jako % subwencji i dotacji
SZKOŁA PODSTAWOWA IM. MIKOŁAJA KOPERNIKA W SERBACH	5 338	2 900	2 438	84%
SZKOŁA PODSTAWOWA IM JANA PAWŁA II W PRZEDMOŚCIU	3 995	1 456	2 540	174%
SZKOŁA PODSTAWOWA IM. ORŁA BIAŁEGO W WILKOWIE	3 333	1 392	1 941	139%
PUBLICZNE PRZEDSZKOLE W SERBACH	1 038	316	721	228%
Razem	13 704	6 064	7 640	126%

Najwięcej środków własnych w ujęciu nominalnym, gmina musiała przeznaczyć na szkołę w Serbach. Jest to jednocześnie szkoła największa i otrzymująca najwyższą subwencję łączną. W ujęciu procentowym, środki własne gminy stanowiły 84% przekazanej na tę szkołę subwencji i dotacji przedszkolnej. W ujęciu procentowym jest to najmniejszy udział środków własnych. Jest on jednak niezwykle wysoki jak na tak względnie dużą szkołę.

Procentowo najwięcej (228%) wynosił udział środków własnych w przedszkolu w Serbach. Jest to jednak zrozumiałe, gdyż przedszkole jest co do zasady finansowane ze środków własnych. Wydatki na ucznia przedszkola są względnie niskie. Możliwe jednak, że część wydatków wspólnych na szkołę i przedszkole zostało zapisanych w rozdziale 80101 i stąd względnie duży udział środków własnych w szkole i względnie małe wydatki na ucznia w przedszkolu.

Do szkoły w Przedmościu, gmina musiała dołożyć kwotę 2 540 tys. zł, co stanowiło aż 174% subwencji i dotacji przedszkolnej naliczonej na szkołę. Znaczny jednak udział w tej szkole (30%) to uczniowie oddziałów przedszkolnych.

Do szkoły w Wilkowie dołożono 1 941 tys. zł, w więc 139% subwencji. W szkole tej 23% uczniów to uczniowie oddziałów przedszkolnych.

Zaprezentowane wyżej dane pokazują łączną subwencję naliczoną na jednostki (bez wagi na zadania pozaszkolne, która jednak jest symboliczna). Bardziej miarodajne będzie porównanie szkół w zakresie kształcenia w klasach I-VIII, a więc bez oddziałów przedszkolnych. Dla uproszczenia, z wydatków odjęto wartości rozdziałów 80103 i 80149. Wydatki z rozdziału 80195 i 80146 dla szkół w Wilkowie i Przedmościu w całości przypisano do klas I-VIII. Szczegółowe rozbieżności poniżej. Po stronie dochodów wzięto pod uwagę jedynie subwencję, którą przeliczono nie uwzględniając wag na oddziały przedszkolne (orzeczenia, sześciolatek i specjaliści).

Tabela 12. Wydatki i subwencja na klasy I-VIII (w tys. zł)

Jednostka	Wydatki	Subwencja na I-VIII	Środki własne	Środki własne jako % subwencji
SZKOŁA PODSTAWOWA IM. MIKOŁAJA KOPERNIKA W SERBACH	5 338	2 900	2 438	84%
SZKOŁA PODSTAWOWA IM JANA PAWŁA II W PRZEDMOŚCIU	3 578	1 337	2 241	168%
SZKOŁA PODSTAWOWA IM. ORŁA BIAŁEGO W WILKOWIE	2 846	1 226	1 619	132%
Razem	11 762	5 464	6 298	115%

Po wyłączeniu wychowania przedszkolnego, procentowy udział środków własnych nadal pozostaje wysoki. Szczególnie w szkole w Przedmościu (168%). Możliwe jest, że tutaj również dokonano uproszczenia klasyfikacji między rozdziałami 80101 a 80103.

Jeszcze ciekawsze byłoby zestawienie porównujące subwencję na podstawowe kształcenie w klasach I-VIII (bez wag na orzeczenia oraz wag naliczonych na oddziały przedszkolne) z wydatkami na klasy I-VIII w zakresie kształcenia podstawowego (a więc bez rozdziału 80150 i rozdziałów przedszkolnych). Najpierw warto zwrócić uwagę na różnicę w całkowitej subwencji i subwencji na zadania podstawowe (bez wag na orzeczenia i oddziały przedszkolne). Przedstawia się ona następująco:

Tabela 13. Porównanie całkowitej subwencji z subwencją na kształcenie podstawowe w kl. I-VIII.

Jednostka	Subwencja	Subwencja na podstawowe kształcenie w klasach I-VIII	Różnica	Subwencja bez KS jako % subwencji całkowitej
SZKOŁA PODSTAWOWA IM. MIKOŁAJA KOPERNIKA W SERBACH	2 900 307	2 363 122	537 185	81%
SZKOŁA PODSTAWOWA IM JANA PAWŁA II W PRZEDMOŚCIU	1 394 601	1 266 843	127 758	91%
SZKOŁA PODSTAWOWA IM. ORŁA BIAŁEGO W WILKOWIE	1 327 880	1 113 898	213 982	84%
Razem	5 829 823	4 743 863	1 085 960	81%

Powyższe zestawienie pokazuje, że w ramach subwencji oświatowej naliczonej na szkoły, 81% tej subwencji dotyczy kształcenia podstawowego, a 19% to środki naliczone na uczniów objętych wychowaniem przedszkolnym oraz na orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego.

Po dokonaniu stosownego przeliczenia jak wyżej, możemy porównać finansowanie szkół subwencją w zakresie podstawowych wydatków. Taki obraz nie będzie zakłócony przez subwencję na orzeczenia oraz subwencję na wychowanie przedszkolne.

Ostatecznie, subwencja na podstawowe kształcenie w klasach I-VIII (bez wag na orzeczenia oraz wag naliczonych na oddziały przedszkolne) porównana z wydatkami na klasy I-VIII w zakresie kształcenia podstawowego (a więc bez rozdziału 80150 i rozdziałów przedszkolnych) przedstawia się następująco.

Tabela 14. . Subwencja oświatowa bez orzeczeń i wychowania przedszkolnego do wydatków 80101, 80107, 80195, w 2023 r. (Kształcenie podstawowe w kl. I-VIII)

Jednostka	Wydatki	Subwencja na I-VIII	Środki własne	Środki własne jako % subwencji
SZKOŁA PODSTAWOWA IM. MIKOŁAJA KOPERNIKA W SERBACH	4 801	2 363	2 438	103%
SZKOŁA PODSTAWOWA IM JANA PAWŁA II W PRZEDMOŚCIU	3 489	1 267	2 222	175%
SZKOŁA PODSTAWOWA IM. ORŁA BIAŁEGO W WILKOWIE	2 762	1 114	1 648	148%
Razem	11 052	4 744	6 308	133%

Teraz można zanalizować realne wydatki ponoszone w szkołach do subwencji oświatowej. Niezależne od orzeczeń i wychowania przedszkolnego.

Szkoła w Serbach po dostosowaniu wydatków i subwencji wymaga dofinansowania środkami własnymi gminy na podstawowe w wysokości 103% naliczonej na tę szkołę subwencji oświatowej. Jest to wartość bardzo duża, zważywszy, że szkoła w Serbach nie jest szkołą małą.

Szkoła w Przedmościu wymaga dofinansowania wartością 175% subwencji, a szkoła w Wilkowie 148%.

Podobną analizę można przeprowadzać biorąc pod uwagę subwencję oświatową naliczoną na 2024 r oraz wydatki na 2024 r. według planu po zmianach na dzień 31 sierpnia 2024 r.

Wydatki bieżące bez środków UE i wydatków na uczniów z Ukrainy w 2024 r. wyniosą w szkołach i przedszkolu prowadzonych przez gminę 17 130 tys. zł. Wydatki te przyporządkowano poszczególnym jednostkom wg sprawozdań Rb28s (plan po zmianach na 31 sierpnia 2024 r.).

Tabela 15. Wydatki wg rozdziałów w jednostkach oświatowych gminy za 2024 r (w tys. zł).

Jednostka / rozdział	80101	80103	80104	80107	80146	80148	80149	80150	80195	Razem
SZKOŁA PODSTAWOWA IM. MIKOŁAJA KOPERNIKA W SERBACH	5 249	0	0	146	18	365	0	764	0	6 542
SZKOŁA PODSTAWOWA IM JANA PAWŁA II W PRZEDMOŚCIU	3 772	565	0	142	15	287	0	120	28	4 929
SZKOŁA PODSTAWOWA IM. ORŁA BIAŁEGO W WILKOWIE	2 952	623	0	61	13	305	28	146	44	4 170
PUBLICZNE PRZEDSZKOLE W SERBACH	0	0	1 353	0	6	129	0	0	0	1 489
Razem	11 973	1 188	1 353	349	52	1 085	28	1 030	72	17 130

Pominięto wydatki na uczniów z Ukrainy finansowane z Funduszu Pomocy oraz wydatki na podręczniki finansowane z dotacji celowej.

W stosunku do 2023 r. wydatki w szkołach i przedszkolu wzrosną o 25%.

Tabela 16. Procentowy wzrost wydatków w 2024 w stosunku do 2023 wg rozdziałów.

Jednostka / rozdział	80101	80103	80104	80107	80146	80148	80149	80150	80195	Razem
SZKOŁA PODSTAWOWA IM. MIKOŁAJA KOPERNIKA W SERBACH	19%			47%	16%	42%		42%		23%
SZKOŁA PODSTAWOWA IM JANA PAWŁA II W PRZEDMOŚCIU	23%	35%		29%	-2%	-2%		35%		23%
SZKOŁA PODSTAWOWA IM. ORŁA BIAŁEGO W WILKOWIE	20%	28%		-3%	2%	38%		76%		25%
PUBLICZNE PRZEDSZKOLE W SERBACH			53%		2%	24%	-100%			43%
Razem	20%	31%	53%	28%	5%	24%	-35%	45%		25%

Wzrost wydatków jest niższy od typowego, zważywszy na wzrost wynagrodzeń. Może to wynikać z faktu, że plan po zmianach na 31 VIII nie zawiera jeszcze wszystkich wydatków. Może to również oznaczać, że gmina rozpoczęła wdrażanie programów oszczędnościowych. Przykład 2023 r. pokazuje, że wydatki szkół znacznie przekraczają przeciętne wartości dla tego typu szkół.

Za rok 2024 naliczona subwencja oświatowa na jednostki prowadzone przez gminę wyniosła 7 989 tys. zł. Dotacja przedszkolna wyniosła 468 tys. zł. Łącznie środki z budżetu państwa z ww. tytułów wyniosły 8 456 tys. zł. W podziale na poszczególne szkoły subwencja i dotacja przedszkolna przedstawia się następująco:

Tabela 17. Subwencja oświatowa i dotacja przedszkolna na szkoły i przedszkola na 2024 r. (w tys. zł)

Jednostka	Subwencja	Dotacja przedszkolna	Subwencja i dotacja przedszkolna
SZKOŁA PODSTAWOWA IM. MIKOŁAJA KOPERNIKA W SERBACH	3 855	0	3 855
SZKOŁA PODSTAWOWA IM JANA PAWŁA II W PRZEDMOŚCIU	1 966	135	2 101
SZKOŁA PODSTAWOWA IM. ORŁA BIAŁEGO W WILKOWIE	1 877	119	1 996
PUBLICZNE PRZEDSZKOLE W SERBACH	290	214	504
Razem	7 987	468	8 456

Środki subwencji i dotacji przedszkolnej były wyższe o 39% w stosunku do 2023 r.

Gmina w 2024 r. będzie musiała pokryć wydatki bieżące oświatowe szkół i przedszkola ze środków innych niż subwencja oświatowa i dotacja przedszkolna (głównie z dochodów własnych) w kwocie 8 674 tys. zł. Stanowiło to będzie 103% przekazanej subwencji i dotacji przedszkolnej (w 2023 r. było to 126%). Powyższe wyliczenia dotyczą jednostek prowadzonych przez gminę.

Poniżej szczegółowe wyliczenia dla 2024 r. wydatków dla każdej z jednostek w porównaniu do otrzymanej subwencji i dotacji przedszkolnej.

Tabela 18. Dochody, wydatki i środki własne w podziale na jednostki w 2024 r.

Jednostka	Wydatki	Subwencja i dotacja przedszkolna	Środki własne	Środki własne jako % subwencji i dotacji
SZKOŁA PODSTAWOWA IM. MIKOŁAJA KOPERNIKA W SERBACH	6 542	3 855	2 687	70%
SZKOŁA PODSTAWOWA IM JANA PAWŁA II W PRZEDMOŚCIU	4 929	2 101	2 828	135%
SZKOŁA PODSTAWOWA IM. ORŁA BIAŁEGO W WILKOWIE	4 170	1 996	2 175	109%
PUBLICZNE PRZEDSZKOLE W SERBACH	1 489	504	984	195%
Razem	17 130	8 456	8 674	103%

Najwięcej środków własnych w ujęciu nominalnym i procentowym gmina przekazała do szkoły w Przedmościu. Było to 2,8 mln zł i stanowiło 135% subwencji i dotacji przedszkolnej. Szkoła w Wilkowie wymagała ok. 2 mln środków własnych (109%), a największa szkoła, w Serbach, 2,7 mln zł, co stanowiło 70% subwencji i dotacji przedszkolnej. Wskaźniki są ciągle wysokie,

ale uległy poprawie w stosunku do 2023 r. Poprawa tego typu wskaźników jest jednak typowa dla kraju w przypadku 2024 r.

Na marginesie, może porównać wydatki na ucznia planowane do poniesienie na 2024.

Tabela 19. Wydatki w przeliczeniu na jednego ucznia w podziale na jednostki w 2024 r.

Jednostka	Wydatki na ucznia w 2024 r. W tys. zł
SZKOŁA PODSTAWOWA IM. MIKOŁAJA KOPERNIKA W SERBACH	29,6
SZKOŁA PODSTAWOWA IM JANA PAWŁA II W PRZEDMOŚCIU	28,8
SZKOŁA PODSTAWOWA IM. ORŁA BIAŁEGO W WILKOWIE	31,8
PUBLICZNE PRZEDSZKOLE W SERBACH	17,5
Razem	28,2

Wydatki na ucznia we wszystkich szkołach są zbliżone i wynoszą ok. 30 tys. zł. Co musi zastanawiać, są one wysokie również w szkole w Serbach. Wydatki w przedszkolu w Serbach są bliskie średniej dla kraju. Ponownie trzeba tutaj podnieść kwestie ewentualnej rejestracji w rozdziale 80101 w Serbach wydatków wspólnych dla szkoły i przedszkola. Jeśli tak jest, to na podstawie sprawozdawczości budżetowej szkoła wydaje się być droższa niż jest w rzeczywistości, a przedszkole odpowiednio tańsze.

Zaprezentowane wyżej dane pokazują łączną subwencję naliczoną na jednostki (bez wagi na zadania pozaszkolne która jednak jest symboliczna). Bardziej miarodajne będzie porównanie szkół w zakresie kształcenia w klasach I-VIII, a więc bez oddziałów przedszkolnych. Dla uproszczenia, z wydatków odjęto wartości rozdziałów 80103 i 80149. Wydatki z rozdziału 80195 w całości przypisano do klas I-VIII. Szczegółowe rozbicie poniżej. Po stronie dochodów wzięto pod uwagę jedynie subwencję, którą przeliczono nie uwzględniając wag na oddziały przedszkolne (orzeczenia, sześciolatek i specjaliści).

Tabela 20. Wydatki i subwencja na klasy I-VIII (w tys. zł)

Jednostka	Wydatki	Subwencja na I-VIII	Środki własne	Środki własne jako % subwencji
SZKOŁA PODSTAWOWA IM. MIKOŁAJA KOPERNIKA W SERBACH	6 542	3 855	2 687	70%
SZKOŁA PODSTAWOWA IM JANA PAWŁA II W PRZEDMOŚCIU	4 364	1 776	2 588	146%
SZKOŁA PODSTAWOWA IM. ORŁA BIAŁEGO W WILKOWIE	3 520	1 628	1 892	116%
Razem	14 425	7 258	7 167	99%

Jeszcze ciekawsze byłoby zestawienie porównujące subwencję na podstawowe kształcenie w klasach I-VIII (bez wag na orzeczenia oraz wag naliczonych na oddziały przedszkolne) z wydatkami na klasy I-VIII w zakresie kształcenia podstawowego (a więc bez rozdziału 80150 i rozdziałów przedszkolnych). Najpierw warto zwrócić uwagę na różnicę w całkowitej subwencji i subwencji na zadania podstawowe (bez wag na orzeczenia i oddziały przedszkolne). Przedstawia się ona następująco:

Tabela 21. Porównanie całkowitej subwencji z subwencją na kształcenie podstawowe w kl. I-VIII.

Jednostka / rozdział	Subwencja	Subwencja na podstawowe kształcenie w klasach I-VIII	Różnica	%
SZKOŁA PODSTAWOWA IM. MIKOŁAJA KOPERNIKA W SERBACH	2 900	2 363	537	81%
SZKOŁA PODSTAWOWA IM JANA PAWŁA II W PRZEDMOŚCIU	1 395	1 267	128	91%
SZKOŁA PODSTAWOWA IM. ORŁA BIAŁEGO W WILKOWIE	1 328	1 114	214	84%
Razem	5 830	4 744	1 086	81%

Powyższe zestawienie pokazuje, że w ramach subwencji oświatowej naliczonej na szkoły, 81% tej subwencji dotyczy kształcenia podstawowego, a 19% to środki naliczone na uczniów objętych wychowaniem przedszkolnym oraz na orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego.

Po dokonaniu stosownego przeliczenia jak wyżej, możemy porównać finansowanie szkół subwencją w zakresie podstawowych wydatków. Taki obraz nie będzie zakłócony przez subwencję na orzeczenia oraz subwencję na wychowanie przedszkolne.

Ostatecznie, subwencja na podstawowe kształcenie w klasach I-VIII (bez wag na orzeczenia oraz wag naliczonych na oddziały przedszkolne) porównana z wydatkami na klasy I-VIII w zakresie kształcenia podstawowego (a więc bez rozdziału 80150 i rozdziałów przedszkolnych) przedstawia się następująco.

Tabela 22. Subwencja oświatowa bez orzeczeń i wychowania przedszkolnego do wydatków 80101, 80107, 80195, w 2023 r. (Kształcenie podstawowe w kl. I-VIII)

Jednostka	Wydatki	Subwencja na I-VIII	Środki własne	Środki własne jako % subwencji
SZKOŁA PODSTAWOWA IM. MIKOŁAJA KOPERNIKA W SERBACH	5 778	3 091	2 687	87%
SZKOŁA PODSTAWOWA IM JANA PAWŁA II W PRZEDMOŚCIU	4 244	1 684	2 560	152%
SZKOŁA PODSTAWOWA IM. ORŁA BIAŁEGO W WILKOWIE	3 374	1 482	1 892	128%
Razem	13 395	6 256	7 139	114%

Teraz można zanalizować realne wydatki ponoszone w szkołach do subwencji oświatowej. Niezależne od orzeczeń i wychowania przedszkolnego.

Szkoła w Serbach wymaga dofinansowania kształcenia podstawowego kwotą 2,7 mln zł (87% subwencji). Wartość zdecydowanie zbyt duża jak na szkołę liczącą 241 uczniów.

Szkoła w Przedmościu wymaga dofinansowania kształcenia podstawowego kwotą 2,6 mln zł (152% subwencji). Jest to realnie mniej niż w zeszłym roku, ale ciągle oznacza, że do każdego 1 zł subwencji oświatowej gmina musi dołożyć 1,5 zł środków własnych.

Szkoła w Wilkowie wymaga dofinansowania kształcenia podstawowego kwotą 1,9 mln zł (128% subwencji).

Łącznie, na podstawowe kształcenie w szkołach, gmina musi znaleźć 114% subwencji jako środki własne.

Realizacja art. 8 ustawy o finansowaniu zadań oświatowych (kształcenie specjalne)

Na przykładzie 2023 r. można porównać wysokość subwencji na orzeczenia w szkołach i przedszkolu do wydatków w rozdziałach 80149 i 80150 (specjalna organizacja nauki i metod pracy).

Tabela 23. Wydatki w rozdziałach 80149 i 80150, a dodatkowa subwencja na orzeczenia.

Jednostka	Wydatki na orzeczenia	Subwencja na orzeczenia	Środki własne	Środki własne jako % subwencji
SZKOŁA PODSTAWOWA IM. MIKOŁAJA KOPERNIKA W SERBACH	537	537	0	0%
SZKOŁA PODSTAWOWA IM JANA PAWŁA II W PRZEDMOŚCIU	89	71	18	26%
SZKOŁA PODSTAWOWA IM. ORŁA BIAŁEGO W WILKOWIE	83	112	-29	-26%
PUBLICZNE PRZEDSZKOLE W SERBACH	43	43	0	0%
Razem	752	763	-11	-1%

Wydatki wykonane w rozdziałach 80149 i 80150 wyniosły 752 tys. zł. Subwencja na kształcenie specjalne wyniosła 763 tys. zł. Wydatki były mniejsze o 11 tys. zł. Art. 8 ustawy o finansowaniu zadań oświatowych nakazuje przeznaczanie środków na kształcenie specjalne w wysokości nie mniejszej niż przeznaczona na ten cel subwencja. Przez przeznaczanie środków można rozumieć plan po zmianach na koniec roku, a niekoniecznie wykonane wydatki. Różnica jest niewielka i zapewne plan po zmianach jest nieco wyższy. Na marginesie należy podnieść, że art. 8 ustawy nie nakazuje przeznaczania środków zgodnie z naliczeniem subwencyjnym na poziomie każdej ze szkół. Różnice między szkołami nie mają zatem znaczenia.

Dla 2024 r. metryczka na specjalną organizację nauki i metod pracy podała wartość 1 058 tys. zł. Wydatki w rozdziałach 80149 i 80150 przedstawiają się następująco.

Tabela 24. Wydatki w rozdziałach 80149 i 80150, a dodatkowa subwencja na orzeczenia w 2024 r..

Jednostka	Wydatki na orzeczenia	Subwencja na orzeczenia	Środki własne	Środki własne jako % subwencji
SZKOŁA PODSTAWOWA IM. MIKOŁAJA KOPERNIKA W SERBACH	764	764	0	0%
SZKOŁA PODSTAWOWA IM JANA PAWŁA II W PRZEDMOŚCIU	120	120	0	0%
SZKOŁA PODSTAWOWA IM. ORŁA BIAŁEGO W WILKOWIE	174	174	0	0%
PUBLICZNE PRZEDSZKOLE W SERBACH	0	0	0	
Razem	1 058	1 058	0	0%

Plan po zmianach na 31 VIII jest identyczny jak środki z metryczki na kształcenie specjalne. Również po jednostkach (co nie jest konieczne).

Nie ma możliwości oszczędności na kształceniu specjalnym.

Subwencja a nauczyciele

Subwencja oświatowa jest naliczana na uczniów oraz niektóre cechy uczniów i szkół wyrażone w wagach algorytmu podziału subwencji. Liczba nauczycieli bezpośrednio nie wpływa na wysokość subwencji. Etaty nauczycieli oraz stopnie ich awansu wpływają na wysokość subwencji poprzez jej korygowanie (również w dół) tak aby koszt przeciętnego etatu nauczyciela nie był zależny od stopnia awansu. Własność tę reguluje wzór na Wa_i , a w konsekwencji wskaźnik Di , co oznacza zmianę subwencji dla gminy. Własność taka zachodzi dla szkół. W przypadku przedszkoli jest ona znacznie słabsza.

W przypadku zatrudnienia nauczyciela początkującego, wysokość subwencji oświatowej dla gminy Głogów zmniejsza się o 23 tys. zł. Koszt takiego nauczyciela licząc wg średnich wynagrodzeń z Karty Nauczyciela (wraz z pochodnymi, odpisami i wiejskim) to ok 104 tys. zł. Realny koszt, po uwzględnieniu spadku subwencji to jednak 127 tys. zł.

W przypadku zatrudnienia nauczyciela mianowanego, wysokość subwencji oświatowej dla gminy Głogów zmniejsza się o 11 tys. zł. Koszt takiego nauczyciela licząc wg średnich wynagrodzeń z Karty Nauczyciela (wraz z pochodnymi, odpisami i wiejskim) to ok 121 tys. zł. Realny koszt, po uwzględnieniu spadku subwencji to jednak 132 tys. zł.

W przypadku zatrudnienia nauczyciela dyplomowanego, wysokość subwencji oświatowej dla gminy Głogów zwiększa się o 11 tys. zł. Koszt takiego nauczyciela licząc wg średnich wynagrodzeń z Karty Nauczyciela (wraz z pochodnymi, odpisami i wiejskim) to ok 153 tys. zł. Realny koszt, po uwzględnieniu spadku subwencji to jednak 143 tys. zł.

Mechanizmy subwencyjne zapewniają, że koszt etatu w szkole w małym stopniu zależy od awansu. W gminie Głogów, nauczyciel początkujący w szkole jest realnie tańszy o ok 15 tys. zł rocznie w porównywalny do dyplomowanego.

W przypadku nauczyciela oddziału przedszkolnego nauczyciel początkujący, z uwzględnieniem efektu zmiany subwencji, jest tańszy o ok 39 tys. zł od dyplomowanego.

Przy okazji omawiania wskaźnika Wa_i , warto zauważyć, że reguluje on również wysokość środków subwencyjnych na dodatek wiejski. W gminie Głogów, środki te na 2024 r. wynoszą 629 394 zł.

Koszt nauczyciela w gminie Głogów.

Do dalszych analiz zostanie obliczony przeciętny koszt nauczyciela w gminie Głogów liczony wg niezbędnych do poniesienia wydatków, w szczególności uwzględniających konieczność uzyskiwania średnich wynagrodzeń nauczycieli określonych w art. 30 ust. 3 KN, dodatku wiejskiego, pochodnych od wynagrodzeń, odpisu na doskonalenie oraz odpisu na ZFŚS. Koszty zostały oparte o dane dla nauczycieli subwencionowanych.

Przeciętne wynagrodzenie średnie w gminie wynosi:

Tabela 25. Przeciętne wynagrodzeni nauczyciela w gminie wg art. 30 ust. 3 KN

Stopień awansu	Średnie miesięczne wynagrodzenia brutto zgodnie z art. 30 ust. 3 KN	Odsetek nauczycieli subwencionowanych wg stopnia awansu	Średnie wynagrodzenie x udział w etatach
Początkujący	6 354,58	19,2%	1 217
Mianowany	7 453,47	20,0%	1 492
Dyplomowany	9 523,88	60,8%	5 793
Przeciętne średnie wynagrodzenie brutto miesięcznie			8 502
Przeciętne średnie wynagrodzenie z pochodnymi i wiejskim rocznie			137 607

Przeciętne średnie miesięczne wynagrodzenie brutto wynosi 8 502 zł. Po doliczeniu do średnich wynagrodzeń dodatku wiejskiego, pochodnych pracodawcy (19,64%), odpisu na doskonalenie zawodowe nauczycieli (0,8% od wynagrodzeń brutto), PPK (0,5%, gdyż założono, że w gminie 1/3 pracowników przystąpiło do PPK) oraz odpisu na ZFŚS, mamy roczny koszt nauczyciela na poziomie 138 tys. zł.

Znając wartość rocznego kosztu etatu można wyliczyć koszt 1 godziny nauczyciela realizowanej raz w tygodniu przez cały rok szkolny w zależności od wartości pensum.

Tabela 26. Roczny koszt 1 godziny zajęć prowadzonej raz w tygodniu .

Pensum	Średni koszt 1 godziny tygodniowo
18	6,9
22	5,7
25	5,1
26	4,9
30	4,3

Jest to bardzo wygodna statystyka do szybkiej analizy kosztów zadań oświatowych realizowanych przez nauczycieli. Dla przykładu, szybko można obliczyć, że zwiększenie godzin biblioteki szkolnej o 1 godzinę w całym roku, spowoduje (średnio) wzrost rocznych kosztów o 4,3 tys. zł, a godziny tablicowej o 6,9 tys. zł. Przy wyliczeniach założono, że 2 godziny ponadwymiarowe są wystarczające do osiągnięcia średnich wynagrodzeń.

Analiza arkuszy organizacji

Szkoła Podstawowa w Wilkowie

Uwagi ogólne

W szkole uczyć się będzie 127 uczniów, z czego w klasach I-VIII 97 uczniów w 8 oddziałach (średnio 12,1 na oddział), a w oddziałach przedszkolnych 30 uczniów w 2 oddziałach (średnio 15). Szkoła o 1 ucznia przekracza maksymalną liczebność pod wagę P4. Jeśli na 30 IX 2024 liczba uczniów będzie taka sama (97), to strata na subwencji z tytułu utraty wagi P4 wynosić będzie ok. 170 tys. zł. (W przypadku zmiany systemu finansowania JST, liczyć się będzie stan na 15 maja 2024 r.)

Kształcenie specjalne

6 godzin zajęć rewalidacyjnych i 4 godziny zajęć indywidualnych dla uczniów z orzeczeniem. Łącznie 10 godzin.

Prawdopodobnie 3 orzeczenia. Jeśli nie są to wszystkie orzeczenia pod wagą P5, to dodatkowa subwencja pokrywa te godziny.

Zajęcia w ramach puli do dyspozycji organu prowadzącego

3 godziny w kl. VIII (j. polski, matematyka i j. angielski).

Dodatkowo 2 godziny gimnastyki korekcyjnej.

Organ prowadzący ma pełną swobodę w przydzielaniu lub nie przydzielaniu tych zajęć.

Podziały na grupy

Brak konieczności.

Klasy łączone

Z arkusza wynika, że połączono muzykę i plastykę dla dwóch klas.

Oszczędność 2 godzin.

Możliwość dalszych łączeń:

Zgodnie z nowymi przepisami dotyczącymi religii można połączyć:

Klasy IV-VII. Łącznie 28 uczniów. Oszczędność 4 godziny. (jeśli sale lekcyjne są wystarczająco duże).

Klasy VII-VIII. Łącznie 27 uczniów. Oszczędność 2 godziny. (jeśli sale lekcyjne są wystarczająco duże).

Jeśli sale nie są dość duże to można połączyć kl. V i VI. Oszczędność 2 godzin.

Prowadzący religię ma 9 godzin ponadwymiarowych.

Biblioteka

15 godzin. Dla tej wielkości szkoły typowa wartość to 10 godzin.

Zajęcia świetlicowe

26 godzin. Oszczędnie.

Zajęcia w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej oprócz specjalistów

Łącznie 26 godzin zajęć w ramach PPP nie licząc etatów specjalistów. Jak na tak małą szkołę do bardzo duża wartość. (10 dydaktyczno-wyrównawczych, 6 korekcyjno-kompensacyjnych, 2 specjalistycznych, 4 rozwijające umiejętności uczenia się).

Dodatkowa waga na pomoc psychologiczno-pedagogiczną P57) pozwala sfinansować ok 5 godzin dla takiej szkoły.

Pedagog specjalny ma 11 godzin obowiązków pedagoga specjalnego oraz dodatkowo 13 godzin (korekcyjno-kompensacyjne, rozwijające umiejętności uczenia się oraz inne terapeutyczne) które również zaliczają się do obowiązków pedagoga specjalnego. Tak naprawdę wymiar pedagoga specjalnego to $(11+13)/22 = 24/22$ etatu, a nie 0,5 etatu.

Wymiar dydaktyczno-wychowawczych (10 godzin na 8 oddziałów) ponad typowe wartości.

Specjaliści

Ustawowe minimum od IX 2024 r. to 2 etaty.

Stanowisko	Godziny	Etat	Minimum ustawowe
Psycholog	11	0,500	0,500
Pedagog specjalny	11	0,500	0,500
Pedagog	7	0,318	
Logopeda	15	0,682	
Terapeuta pedagogiczny		0,000	
łącznie	44	2,000	2,000

Pedagog specjalny to tak naprawdę 24/22, a nie 11/22 (patrz wyżej)

Oddział przedszkolny w szkole.

Brak uwag. Dla oddziału młodszych dzieci potencjalnie możliwe skrócenie czasu otwarcia.

Godziny ponadwymiarowe

Średnio 3,5 na etat. Wartość korzystna, umożliwiająca zmniejszenie godzin w razie konieczności.

Szkoła Podstawowa w Przedmościu

Uwagi ogólne

W szkole uczyć się będzie 170 uczniów, z czego w klasach I-VIII 121 uczniów w 8 oddziałach (średnio 15,1 na oddział), a w oddziałach przedszkolnych 49 uczniów w 3 oddziałach (średnio 16,3).

Kształcenie specjalne

4 godzin zajęć rewalidacyjnych, z czego 2 w oddziale przedszkolnym (warto zauważyć, że w oddziałach przedszkolnych przepisy nie przewidują minimalnego wymiaru zajęć rewalidacyjnych).

Dodatkowo 20 godzin nauczyciela wspierającego.

Zajęcia w ramach puli do dyspozycji dyrektora szkoły

10 godzin. Zdecydowanie nietypowe. Dla klas I-III 3 godziny (typowo). Dla klas IV-VIII 7 godzin. Zgodnie z ramowymi planami nauczania dla klas IV-VIII przysługują 4 godziny w ciągu 5 lat. Przyznane 7 godzin na rok szkolny 2024/2025 jest możliwe tylko wtedy jeśli w następnych latach (lub poprzednich) było ich odpowiednio mniej.

Zajęcia w ramach puli do dyspozycji organu prowadzącego

3 godziny gimnastyki korekcyjnej.

3 godziny fakultetów dla kl. VIII.

1 godzina (zDolnoślązaczek)

Organ prowadzący ma pełną swobodę w przydzielaniu lub nie przydzielaniu tych zajęć.

Podziały na grupy

Brak konieczności.

Klasy łączone

Połączono religię. Klasa II i III. Oszczędność 2 godziny.

Możliwość łączeń:

Brak.

Biblioteka

25 godzin. Dla tej wielkości szkoły typowa wartość to 12 godzin.

Zajęcia świetlicowe

39 godzin. Brak uwag.

Zajęcia w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej oprócz specjalistów

Łącznie 41 godzin zajęć w rama PPP nie licząc etatów specjalistów. Być może część w ramach realizacji orzeczeń. Jak na tak małą szkołę do bardzo duża wartość. (9 dydaktyczno-wyrównawczych, 12 korekcyjno-kompensacyjnych (terapia pedagogiczna), 18 specjalistycznych, 2 rozwijające umiejętności uczenia się).

Dodatkowa waga na pomoc psychologiczno-pedagogiczną (P57) pozwala sfinansować ok. 6 godzin dla takiej szkoły.

Dodatkowo liczba specjalistów znacznie powyżej minimów.

Specjaliści

Ustawowe minimum od IX 2024 r. to 2 etaty.

Stanowisko	Godziny	Etat	Minimum ustawowe
Psycholog	11	0,500	0,500
Pedagog specjalny	11	0,500	0,500
Pedagog	22	1,000	
Logopeda	26	1,182	
Terapeuta pedagogiczny		0,000	
Łącznie	70	3,182	2,000

W szkole samych obowiązków specjalistów wykazano 3,2 etaty (minimum to 2 etaty).

Rzeczywiście jednak liczba etatów specjalistów jest znacznie większa, gdyż część zajęć prowadzonych przez specjalistów wykazanych wyżej również kwalifikuje się zgodnie z art. 42d KN do zaliczenia jako etaty specjalistów.

Szkoła na zdecydowanie ponadstandardowy poziom godzin pomocy psychologiczno-pedagogicznej. Jest to powyżej średniej na poziomie nie tyle godzin ale wręcz etatów. Typowy arkusz tej wielkości szkoły zawierałby 2 etaty specjalistów i maksymalnie 0,5 do 1 etatu pozostałych zajęć PPP. Tymczasem w szkole jest to równowartość ok. 5 etatów.

Oddział przedszkolny w szkole.

Brak uwag.

Godziny ponadwymiarowe

Średnio 5,1 na etat. Wartość korzystna, umożliwiającą zmniejszenie godzin w razie konieczności.

Uwagi ogólne

W szkole uczyć się będzie 318 uczniów, z czego w klasach I-VIII 233 uczniów w 14 oddziałach (średnio 16,6 na oddział), a w oddziałach przedszkolnych 85 uczniów w 4 oddziałach (średnio 21,3).

Pomimo względnie dużej liczby uczniów oddziały szkolne są stosunków małe. Niekorzystny układ dla kl. I i II (po 15 uczniów na oddział). Do zbadania czy wszyscy uczniowie są mieszkańcami obwodu w celu wyeliminowania w przyszłości przypadków, w których tworzone są dwa oddziały klasy I, jeśli nie było konieczności przyjmowania uczniów do szkoły. Z punktu widzenia finansów gminy o wiele korzystniejszą jest sytuacja, w której jest tworzony 1 oddział liczący 25 uczniów od tej, w której są 2 oddziały liczące łącznie 30 uczniów.

W kl. IV pod rozwałę połączenie dwóch oddziałów w jeden (liczący 27 uczniów) o ile sale lekcyjne na to pozwalają. Ewentualne oszczędności z takiego ruchu to ponad 200 tys. zł rocznie.

Kształcenie specjalne

16 godzin zajęć rewalidacyjnych i 4 godziny zajęć indywidualnych dla uczniów z orzeczeniem. Prawdopodobnie 8 uczniów.

167 godzin nauczycieli wspomagających (8,35 etatu). Z tego 73 godziny na wakacje. Liczba nauczycieli wspomagających bardzo duża. Do poważnego rozważenia czy rzeczywiście wynika to z potrzeb uczniów. Wydatki na kształcenie specjalne muszą znacznie przewyższać subwencję.

Zajęcia w ramach puli do dyspozycji organu prowadzącego

2 godziny w kl. VIII (j. polski, matematyka).

Dodatkowo 9 godziny gimnastyki korekcyjnej.

Organ prowadzący ma pełną swobodę w przydzielaniu lub nie przydzielaniu tych zajęć.

Podziały na grupy

Podział na j. angielskim w kl. VII na 2 grupy, który nie jest konieczny (23 uczniów). 3 godziny.

Podział na j. niemieckim w kl. VII na 2 grupy, który nie jest konieczny (23 uczniów). 2 godziny.

Klasy łączone

Brak. Zbyt duża szkoła.

Możliwość łączeń:

Zgodnie z nowymi przepisami dotyczącymi religii można połączyć:

Oddział IVa i IVb. Łącznie maksymalnie 27 uczniów. Oszczędność 2 godziny. (jeśli sale lekcyjne są wystarczająco duże).

Biblioteka

30 godzin. Brak uwag.

Zajęcia świetlicowe

45 godzin. Brak uwag.

Zajęcia w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej oprócz specjalistów

Łącznie 28 godzin zajęć w ramach PPP nie licząc etatów specjalistów. (15 dydaktyczno-wyrównawczych, 4 rozwijające kompetencje emocjonalno-społeczne, 9 terapii pedagogicznej). Dodatkowa waga na pomoc psychologiczno-pedagogiczną P57) pozwala sfinansować ok 11 godzin dla takiej szkoły. Możliwe zmniejszenia. W szczególności:

- pedagog specjalny może prowadzić terapię pedagogiczną (6 godzin) w ramach minimalnego wymiaru pedagoga specjalnego (0,6 etatu) podobnie jak 2 a nawet 4 z 6 godzin zajęć rewalidacyjnych.

- 1 godzina terapii pedagogicznej i 2 godzin zajęć rozwijających kompetencje emocjonalno-społeczne oraz 3 godziny rewalidacyjne mogą być realizowane w ramach 22 godzin pedagoga.

Specjaliści

Ustawowe minimum od IX 2024 r. to 2,4 etaty.

Stanowisko	Godziny	Etat	Minimum ustawowe
Psycholog	15	0,682	0,600
Pedagog specjalny	15	0,682	0,600
Pedagog	22	1,000	
Logopeda	22	1,000	
Terapeuta pedagogiczny		0,000	
łącznie	74	3,364	2,400

3,4 etatu. Więcej o 1 etat od minimów. Tym bardziej rozsądnie jest wdrożyć propozycje wskazane powyżej.

Oddział przedszkolny w szkole.

Brak uwag.

Godziny nadwymiarowe

Średnio 3,8 na etat. Wartość korzystna, umożliwiająca zmniejszenie godzin w razie konieczności.

Administracja i obsługa

W szkołach i przedszkolach zatrudnionych jest 41,23 etatów administracji i obsługi.

Etaty administracji i obsługi w podziale na grupy stanowisk i placówki.

Etykiety wierszy	ZSP Serby	SP Wilków	SP Przedmoście	Suma końcowa
administracja	4	3	2,5	9,5
obsługa	15,5	7,6	8,63	31,73
Suma końcowa	19,5	10,6	11,13	41,230

Poniżej porównanie tych etatów do wielkości jednostki liczonej jako liczba uczniów na 1 etat i liczba etatów na 1 oddział.

	ZSP Serby	SP Wilków	SP Przedmoście	Suma końcowa
Suma z liczba uczniów	241	126	185	552

	ZSP Serby	SP Wilków	SP Przedmoście	Suma końcowa
Suma z liczba oddziałów	14	10	11	35

Liczba uczniów na 1 etat administracji i obsługi oraz liczba etatów administracji i obsługi na 1 oddział.

Placówka	ZSP Serby	SP Wilków	SP Przedmoście
Liczba uczniów na 1 etat	12,4	11,9	16,6
Liczba etatów na 1 oddział	1,4	1,1	1,0

Liczba etatów pracowników administracji i obsługi na 1 oddział jest zbliżona w poszczególnych placówkach (wynosi od 1 do 1,4 etatu na oddział). Podobnie liczba uczniów na 1 etat pracowników administracji i obsługi – wyniki są zbliżone. Najwięcej uczniów na 1 etat przypada w SP Przedmoście – tutaj wielkość zatrudnienia jest najbardziej optymalna.

Oddzielnie przeanalizowano zatrudnienie pracowników administracji. W gminie jest zatrudnionych 9,5 etatów administracyjnych.

Placówka	ZSP Serby	SP Wilków	SP Przedmoście
Liczba uczniów na 1 etat	60,25	42	74
Liczba etatów na 1 oddział	0,3	0,3	0,2

Liczba pracowników administracyjnych na 1 oddział jest zbliżona we wszystkich placówkach. Porównując natomiast liczbę uczniów na 1 etat administracji najkorzystniejsza struktura zatrudnienia jest w SP Przedmoście, bardzo zbliżona w ZSP Serby, a SP Wilków wyróżnia się tutaj negatywnie (na 1 etat administracji w SP Wilków przypada 42 uczniów, a więc prawie 2 razy mniej uczniów niż w SP Przedmoście, gdzie jest ich 74). Tak jest faktycznie, że w SP Przedmoście mamy 2,5 etatów administracji i aż 185 uczniów, podczas gdy w SP Wilków mamy więcej etatów administracji tj. 3 etaty i zdecydowanie mniej uczniów tj. 126.

Następnie porównano zatrudnienie pracowników obsługi. W gminie jest zatrudnionych 31,73 etatów obsługi.

Placówka	ZSP Serby	SP Wilków	SP Przedmoście
Liczba uczniów na 1 etat	15,5	16,6	21,4
Liczba etatów na 1 oddział	1,1	0,8	0,8

Liczba uczniów przypadających na 1 etat obsługi jest znów najwyższa (najbardziej optymalna) w SP Przedmoście. W ZSP Serby i SP Wilków liczba uczniów na 1 etat obsługi jest niższa.

Standaryzacja zatrudnienia niektórych etatów administracji i obsługi jest dokonywana przez różne organy prowadzące. Poniżej przedstawiono porównanie jednostek w gminie (wiersz rzeczywiste zatrudnienie) z trzema rodzajami standardów określonych przez inne gminy w Polsce. Stworzone tam standardy (różniące się od siebie koncepcją) wykorzystano na danych pochodzących z jednostek analizowanej gminy. Obliczono także medianę dla tych standardów i ich średnią.

Jako pierwszą grupę stanowisk wydzielono pracowników administracji.

Symulacja zatrudnienia etatów pracowników administracji na podstawie popularnych standardów administracji i obsługi.

Placówka	ZSP Serby	SP Wilków	SP Przedmoście	(puste)
standard 1	2	1,5	2	1,5
standard 2	1	1	1	0,5
standard 3	1	0,5	1	0,5
mediana standardów	1	1	1	0,5
średnia standardów	1,3	1,0	1,3	0,8
rzeczywiste zatrudnienie	4	3	2,5	9,5

Wyniki zatrudnienia rzeczywistego pracowników administracyjnych w placówkach są zdecydowanie wyższe niż standardy wyznaczone w innych gminach. Przy przyjętych standardach, pracowników administracji w tak małych placówkach powinno być do ok. 1-1,5 etatu. Tymczasem rzeczywiste zatrudnienie we wszystkich placówkach jest istotnie wyższe.

Następną grupą są pracownicy obsługi. Do policzenia standardów wykorzystano dane o liczbie uczniów, oddziałów i powierzchni placówki z SIO.

	ZSP Serby	SP Wilków	SP Przedmoście
Suma z liczba uczniów	241	126	185
powierzchnia	2 860,00	1 071,00	1 609,00
Suma z liczba oddziałów	14	10	11

Symulacja zatrudnienia etatów obsługi na podstawie popularnych standardów administracji i obsługi.

Placówka	ZSP Serby	SP Wilków	SP Przedmoście
standard 1	3,5	3	3
standard 2	4,5	3,5	3,75
standard 3	4,09	1,53	2,30
mediana standardów	4,09	3,00	3,00
średnia standardów	4,0	2,7	3,0
rzeczywiste zatrudnienie	15,500	7,600	8,630

Podobnie jest w przypadku pracowników obsługi. Tutaj także Wyniki zatrudnienia rzeczywistego pracowników obsługi w placówkach są zdecydowanie wyższe niż standardy wyznaczone w innych gminach. Przy takiej wielkości placówek standardy wskazują na zatrudnienie w każdej placówce ok. 3-4 etatów pracowników obsługi. Tymczasem rzeczywiste zatrudnienie w placówkach w analizowanej gminie odbiega od standardów, a nawet jest zdecydowanie wyższe.

Podsumowując niniejszy rozdział, zatrudnienie administracji i obsługi odbiega znacznie od typowych standardów przyjmowanych czasem przez inne gminy, a tym samym wykazuje pewien potencjał do zmniejszenia liczby etatów zarówno administracji, jak i obsługi. Ewentualnie podjęcie decyzji o zatrudnieniu niektórych osób na stanowiskach obsługowych na poziomie jednostki obsługującej, może spowodować oszczędności poprzez bardziej elastyczną formę realizacji zadań wobec wszystkich szkół i przedszkoli.

Analiza sieci szkolnej.

Prognozy dla stanu obecnego sieci.

W niniejszym rozdziale rozpatrywana będzie sieć szkół podstawowych w gminie.

Punktem wyjścia do analizy sieci szkolnej będzie prognoza demograficzna i jej konsekwencja dla finansów gminy. W pierwszej części zostanie dokonana analiza finansowa w horyzoncie 10-letnim przy założeniu, że sieć szkolna pozostanie bez zmian.

Zgodnie z danymi GUS za 2023 r., liczba dzieci w podziale na wiek przedstawia się następująco:

Tabela 27. Liczba mieszkańców gminy w podziale na wiek.

Wiek	0	1	2	3	4	5	6
Liczba mieszkańców	48	39	61	65	70	79	109

Tutaj zauważmy, że liczba sześciolatków w 2023 r. wynosiła 109. Jest to baza dzieci, które rozpoczęły naukę w kl. I w 2024 r. Liczba urodzonych wg GUS w gminie 2023 r. wynosi 48. Uczniowie ci będą bazą dzieci rozpoczynających naukę w kl. I w 2030 r. Liczba mieszkańców siedmioletnich spadnie w ciągu 6 lat o 56%. Na tle całego kraju jest to spadek wyższy do średniego od średniego. Trzeba jednak zaznaczyć, że sześciolatków w 2023 było znacznie więcej niż pięciolatków (79) i ośmiolatków (72).

Poniżej przedstawiono dane o mieszkańcach wg wieku po przeliczeniu na I klasę w odpowiednim roku.

Tabela 28. Mieszkańcy wg wieku przeliczeni na bazę do przyjęć do kl. I.

Rok	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Baza rekrutacyjna klas I	109	79	70	65	61	39	48

Baza rekrutacyjna w ciągu 6 lat zmniejszy się o 61 uczniów, tj. 56%.

Rzeczywista liczba uczniów w klasach w szkołach jest, co naturalne, nieco inna niż liczba mieszkańców w gminie. Liczbę uczniów wg klas na 24 IX 2024 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 29. Liczba uczniów wg klas i szkół na 30 IX 2023 r.

Szkoła	1	2	3	4	5	6	7	8	Razem
SZKOŁA PODSTAWOWA IM. MIKOŁAJA KOPERNIKA W SERBACH	39	26	42	26	38	30	24	16	241
SZKOŁA PODSTAWOWA IM JANA PAWŁA II W PRZEDMOŚCIU	21	9	12	17	16	21	16	17	129
SZKOŁA PODSTAWOWA IM. ORŁA BIAŁEGO W WILKOWIE	19	12	14	11	9	8	9	15	97
RAZEM	79	47	68	54	63	59	49	48	467

Po podzieleniu danych o liczbie uczniów klas przez liczbę mieszkańców wg wieku otrzymujemy dla każdej szkoły i klasy procentową wartość uczniów w klasie w stosunku do mieszkańców wg wieku. Przedstawia się ona następująco:

Tabela 30. Procentowa wartość liczby uczniów w klasie w stosunku do mieszkańców w 2023 r.

Szkoła/Klasa	1	2	3	4	5	6	7	8	Średnio I-VIII
SZKOŁA PODSTAWOWA IM. MIKOŁAJA KOPERNIKA W SERBACH	36%	36%	37%	30%	39%	32%	24%	16%	31%
SZKOŁA PODSTAWOWA IM JANA PAWŁA II W PRZEDMOŚCIU	19%	13%	10%	20%	16%	22%	16%	17%	17%
SZKOŁA PODSTAWOWA IM. ORŁA BIAŁEGO W WILKOWIE	17%	17%	12%	13%	9%	8%	9%	15%	12%
RAZEM	72%	65%	59%	62%	64%	62%	49%	47%	60%

Łączna liczb uczniów kl. I w 2023 r. to 72% liczby mieszkańców wg GUS. Dla klas III to 29%, a VIII to 47%. Dane dla klas starszych obarczone są większym błędem związanym z upływem czasu. Do dalszych obliczeń przyjęto średnią z klas I-III.

Tabela 31. Udział uczniów kl. I-III w populacji urodzonych dla 2024 r.

Szkoła / Klasa	1	2	3	Kl. 1 w stosunku do mieszkańców 7-letnich w 2024 r.	Kl. 2 w stosunku do mieszkańców 8-letnich w 2024 r.	Kl. 3 w stosunku do mieszkańców 9-letnich w 2024 r.
SZKOŁA PODSTAWOWA IM. MIKOŁAJA KOPERNIKA W SERBACH	39	26	42	36%	36%	37%
SZKOŁA PODSTAWOWA IM JANA PAWŁA II W PRZEDMOŚCIU	21	9	12	19%	13%	10%
SZKOŁA PODSTAWOWA IM. ORŁA BIAŁEGO W WILKOWIE	19	12	14	17%	17%	12%
RAZEM	79	47	68	72%	65%	59%

W poszczególnych latach mogą zachodzić pewne różnice. Nie są one jednak duże. Do dalszej analizy przyjęto, że poszczególne szkoły będą przyjmowały do klas I taki odsetek populacji jaki wynika ze średniej dla klas I-III. Średni odsetek uczniów w klasach I-III w stosunku do urodzonych, przedstawia się następująco:

Tabela 32. Średni odsetek uczniów w klasach I-III w stosunku do mieszkańców.

Szkoła / Klasa	Średni udział uczniów kl. I - III w liczbie mieszkańców 7 - 9 letnich
SZKOŁA PODSTAWOWA IM. MIKOŁAJA KOPERNIKA W SERBACH	36%
SZKOŁA PODSTAWOWA IM JANA PAWŁA II W PRZEDMOŚCIU	14%
SZKOŁA PODSTAWOWA IM. ORŁA BIAŁEGO W WILKOWIE	15%
RAZEM	66%

Z powyższych danych wynika, że 66% mieszkańców gminy w wieku 7 - 9 lat obecnie jest w kl. I - III w szkołach prowadzonych przez gminę. Podobnie można stwierdzić, że 36% mieszkańców gminy w wieku 7 - 9 lat obecnie jest w kl. I - III w szkole w Serbach, itd.

Dysponując danymi o odsetku uczniów w klasach w stosunku do mieszkańców można przystąpić do budowy prognozy liczby uczniów w szkołach na najbliższe 10 lat. Prognoza do

2030 r. opiera się o dane dotyczące mieszkańców podane przez GUS. Po 2030 r. posłużono się prognozami GUS dotyczącymi mieszkańców kraju. Założono, że dynamika zmian w urodzeniach w gminie będzie taka sama jak w kraju.

Liczba mieszkańców gminy w wieku 7 lat wynosiła w 2024 r. 109. Do 2030 r. zmniejszy się do 48. W kolejnych latach, jeśli dynamika urodzeń w gminie będzie podobna jak prognozuje GUS dla kraju, liczba urodzeń będzie się nieznacznie zmniejszać, osiągając 47 w 2034 r.

Tabela 33. Mieszkańcy gminy wg wieku.

Rok / Wiek	7	8	9	10	11	12	13	14	łącznie od 7 do 14 lat
2024	109	72	115	87	98	95	99	102	777
2025	79	109	72	115	87	98	95	99	754
2026	70	79	109	72	115	87	98	95	725
2027	65	70	79	109	72	115	87	98	695
2028	61	65	70	79	109	72	115	87	658
2029	39	61	65	70	79	109	72	115	610
2030	48	39	61	65	70	79	109	72	543
2031	48	48	39	61	65	70	79	109	519
2032	48	48	48	39	61	65	70	79	458
2033	48	48	48	48	39	61	65	70	427
2034	47	48	48	48	48	39	61	65	404

Mając na uwadze liczbę mieszkańców wg wieku oraz prognozę tych mieszkańców, można przeprowadzić prognozy liczby uczniów w poszczególnych szkołach wg klas. Dla przypomnienia, jak opisano to wyżej, każda ze szkół jako nabór do kl. I będzie mogła przyjąć tę część mieszkańców jaka wynika ze średniej dla obecnych klas I - III.

Tabela 34. Prognoza liczby uczniów wg klas w Serbach.

Rok / Klasa	1	2	3	4	5	6	7	8	Razem
2024	39	26	42	26	38	30	24	16	241
2025	29	39	26	42	26	38	30	24	254
2026	25	29	39	26	42	26	38	30	255
2027	23	25	29	39	26	42	26	38	248
2028	22	23	25	29	39	26	42	26	232
2029	14	22	23	25	29	39	26	42	220
2030	17	14	22	23	25	29	39	26	195
2031	17	17	14	22	23	25	29	39	186
2032	17	17	17	14	22	23	25	29	164
2033	17	17	17	17	14	22	23	25	152

2034	17	17	17	17	17	14	22	23	144
------	----	----	----	----	----	----	----	----	-----

W ciągu 10 lat (do 2034 r.) liczba uczniów w szkole spadnie do 144 (o 40%), a liczba uczniów klas I z 39 do 17 (o 56%). Szkołą z jednostki mającej co do zasady po dwa oddziały danej klasy, stanie się szkołą „jednociągową”. Przejściowo jednak, do 2026 r. liczba uczniów w szkole będzie wzrastać.

Tabela 35. Prognoza liczby uczniów wg klas w Przedmościu.

Rok / Klasa	1	2	3	4	5	6	7	8	Razem
2024	21	9	12	17	16	21	16	17	129
2025	11	21	9	12	17	16	21	16	123
2026	10	11	21	9	12	17	16	21	117
2027	9	10	11	21	9	12	17	16	105
2028	9	9	10	11	21	9	12	17	98
2029	5	9	9	10	11	21	9	12	86
2030	7	5	9	9	10	11	21	9	81
2031	7	7	5	9	9	10	11	21	79
2032	7	7	7	5	9	9	10	11	65
2033	7	7	7	7	5	9	9	10	61
2034	7	7	7	7	7	5	9	9	58

W ciągu 10 lat (do 2034 r.) liczba uczniów w szkole spadnie do 28 (o 55%). Liczba uczniów klas I spadnie do 7 (o 67%).

Tabela 36. Prognoza liczby uczniów wg klas w Wilkowie.

Rok / Klasa	1	2	3	4	5	6	7	8	Razem
2024	19	12	14	11	9	8	9	15	97
2025	12	19	12	14	11	9	8	9	94
2026	11	12	19	12	14	11	9	8	96
2027	10	11	12	19	12	14	11	9	98
2028	9	10	11	12	19	12	14	11	98
2029	6	9	10	11	12	19	12	14	93
2030	7	6	9	10	11	12	19	12	86
2031	7	7	6	9	10	11	12	19	81
2032	7	7	7	6	9	10	11	12	69
2033	7	7	7	7	6	9	10	11	64
2034	7	7	7	7	7	6	9	10	60

W ciągu 10 lat (do 2034 r.) liczba uczniów w szkole spadnie do 60 (o 38%), a liczba uczniów klas I spadnie do 7 (o 63%).

Łącznie we wszystkich szkołach liczba uczniów spadnie z 467 w 2024 r. do 262 w 2034 r. (o 44%%), przy czym w klasach I z 79 w 2024 r. do 31 w 2034 r. (o 61%). Przejściowo należy spodziewać się wzrostu liczby uczniów w klasach I-VIII. Szczyt nastąpi w 2025 r. (471).

Szczegóły przedstawia poniższa tabela.

Tabela 37. Prognoza liczby uczniów wg klas we wszystkich szkołach w gminie.

Rok / Klasa	1	2	3	4	5	6	7	8	Razem
2024	79	47	68	54	63	59	49	48	467
2025	52	79	47	68	54	63	59	49	471
2026	46	52	79	47	68	54	63	59	468
2027	42	46	52	79	47	68	54	63	451
2028	40	42	46	52	79	47	68	54	428
2029	25	40	42	46	52	79	47	68	399
2030	31	25	40	42	46	52	79	47	362
2031	31	31	25	40	42	46	52	79	346
2032	31	31	31	25	40	42	46	52	298
2033	31	31	31	31	25	40	42	46	277
2034	31	31	31	31	31	25	40	42	262

Na podstawie liczby uczniów dokonano wyliczeń wag subwencyjnych w każdym roku, mając na uwadze zmiany związane ze zmianą liczebności uczniów.

Subwencja w cenach z 2024 r. w horyzoncie 10 lat naliczona na poszczególne szkoły przedstawia się następująco:

Tabela 38. Prognoza subwencji oświatowej wg szkół do 2034 r. w tys. zł

Rok	SZKOŁA PODSTAWOWA IM. MIKOŁAJA KOPERNIKA W SERBACH	SZKOŁA PODSTAWOWA IM JANA PAWŁA II W PRZEDMOŚCIU	SZKOŁA PODSTAWOWA IM. ORŁA BIAŁEGO W WILKOWIE	RAZEM
2023	2 900	1 395	1 328	5 623
2024	3 855	1 966	1 877	7 697
2025	4 315	2 188	2 392	8 895
2026	4 533	2 087	2 318	8 937
2027	4 549	1 987	2 366	8 902
2028	4 414	1 865	2 406	8 685

2029	4 127	1 962	2 403	8 492
2030	3 908	1 720	2 278	7 906
2031	3 465	1 620	2 105	7 189
2032	3 379	1 579	1 982	6 940
2033	2 986	1 303	1 692	5 981
2034	2 771	1 224	1 571	5 565

Wysokość subwencji spadnie realnie w stosunku do 2024 r. o 28% (ok. 2,1 mln zł). Największy spadek zanotuje szkoła w Przedmościu (38%).

W następnej kolejności oszacowano wydatki w horyzoncie 10 lat. Wydatki zależą przede wszystkim od liczby oddziałów klasowych. Na podstawie liczby uczniów określono liczbę oddziałów klasowych do 2034 r. Wszystkie szkoły, z wyjątkiem szkoły w Serbach będą miały po jednym oddziale każdej klasy. Szkołą w Serbach począwszy od 2033 r. również będzie szkołą „jednociągową”.

Tabela 39. Prognozowana liczba oddziałów klasowych w poszczególnych szkołach.

Rok	SZKOŁA PODSTAWOWA IM. MIKOŁAJA KOPERNIKA W SERBACH	SZKOŁA PODSTAWOWA IM. JANA PAWŁA II W PRZEDMOŚCIU	SZKOŁA PODSTAWOWA IM. ORŁA BIAŁEGO W WILKOWIE	RAZEM
2023	14	8	8	30
2024	14	8	8	30
2025	15	8	8	31
2026	15	8	8	31
2027	14	8	8	30
2028	13	8	8	29
2029	12	8	8	28
2030	11	8	8	27
2031	10	8	8	26
2032	9	8	8	25
2033	8	8	8	24
2034	8	8	8	24

Na marginesie można prześledzić średnią liczbę uczniów w oddziałach klasowych na najbliższe 10 lat.

Tabela 40. Średnia liczba uczniów w oddziałach klasowych w horyzoncie 10 lat.

Rok	SZKOŁA PODSTAWOWA IM. MIKOŁAJA KOPERNIKA W SERBACH	SZKOŁA PODSTAWOWA IM. JANA PAWŁA II W PRZEDMOŚCIU	SZKOŁA PODSTAWOWA IM. ORŁA BIAŁEGO W WILKOWIE	RAZEM
2023	15,4	14,5	10,7	13,9
2024	17,2	16,1	12,1	15,6
2025	16,9	15,4	11,8	15,2
2026	17,0	14,6	12,0	15,1
2027	17,7	13,1	12,3	15,0
2028	17,8	12,3	12,3	14,8
2029	18,3	10,8	11,6	14,3
2030	17,7	10,1	10,8	13,4
2031	18,6	9,9	10,1	13,3
2032	18,2	8,1	8,6	11,9
2033	19,0	7,6	8,0	11,5
2034	18,0	7,3	7,5	10,9

Szacując poziom wydatków wg cen z 2024 r., oprócz konsekwencji zmian liczby oddziałów dodatkowo wyliczono wydatki na minimalne zatrudnienie nauczycieli specjalistów, które zależy od liczby uczniów. Wyniki obliczeń przedstawia poniższa tabela.

Tabela 41. Wydatki w szkołach w horyzoncie 10 lat w tys. zł.

Rok	SZKOŁA PODSTAWOWA IM. MIKOŁAJA KOPERNIKA W SERBACH	SZKOŁA PODSTAWOWA IM. JANA PAWŁA II W PRZEDMOŚCIU	SZKOŁA PODSTAWOWA IM. ORŁA BIAŁEGO W WILKOWIE	RAZEM
2023	5 338	3 995	3 333	12 666
2024	6 542	4 929	4 170	15 641
2025	6 596	4 929	4 170	15 695
2026	6 941	4 929	4 170	16 040
2027	6 801	4 929	4 170	15 901
2028	6 655	4 860	4 170	15 685
2029	6 491	4 860	4 170	15 521
2030	6 267	4 860	4 170	15 298
2031	6 054	4 860	4 170	15 084
2032	5 797	4 860	4 170	14 827
2033	5 264	4 860	4 170	14 294
2034	5 264	4 860	4 170	14 294

Na przestrzeni 10 lat wydatki na szkoły w Wilkowie i Przedmościu nie ulegną znaczącym zmianom. Należy przypomnieć, że poziom wydatków prezentowany jest tutaj w cenach z 2024 r. Jest zrozumiałym, że za 10 lat wynagrodzenia będą wyższe, a inflacja spowoduje wzrost cen. Prezentowanie danych wg cen z 2024 r. pozwala jednak zobaczyć przyszłość z dzisiejszej perspektywy. Szkołą w Serbach będzie mogła zmniejszać wydatki jako konsekwencję zmniejszającej się liczby oddziałów klasowych.

Najbardziej istotną statystyką dla gminy jest konieczny udział dochodów własnych finansujących szkoły. W 2024 r. wysokość środków własnych będzie rósł. Za dziesięć lat osiągnie poziom 6,1 mln zł licząc w cenach z 2024 r.

Tabela 42. Środki własne finansujące szkoły w perspektywie 10 lat, w tys. zł..

Rok	SZKOŁA PODSTAWOWA IM. MIKOŁAJA KOPERNIKA W SERBACH	SZKOŁA PODSTAWOWA IM JANA PAWŁA III W PRZEDMOŚCIU	SZKOŁA PODSTAWOWA IM. ORŁA BIAŁEGO W WILKOWIE	RAZEM
2023	2 438	2 601	2 005	7 044
2024	2 687	2 963	2 294	7 944
2025	2 281	2 741	1 778	6 800
2026	2 408	2 842	1 853	7 103
2027	2 252	2 942	1 805	6 999
2028	2 241	2 995	1 764	7 001
2029	2 364	2 898	1 767	7 029
2030	2 359	3 140	1 893	7 392
2031	2 589	3 240	2 065	7 894
2032	2 418	3 281	2 188	7 887
2033	2 278	3 557	2 478	8 313
2034	2 493	3 636	2 600	8 729

W ujęciu procentowym do subwencji oświatowej, w 2023 r. gmina musiała dołożyć do szkół w ramach środków własnych 125% przekazanej na szkoły subwencji. W 2024 r. będzie to prawdopodobnie 103%. W najbliższych latach udział ten może się zmniejszać do poziomu 76% w 2025 r. W latach 2026-2029 ustabilizuje się na poziomie ok. 80%. Począwszy od 2030 zacznie dynamicznie rosnąć osiągając poziom 157% w 2034 r.

Tabela 43. Udział środków własnych w finansowaniu szkół (jako % subwencji) w horyzoncie 10 lat.

Rok	SZKOŁA PODSTAWOWA IM. MIKOŁAJA KOPERNIKA W SERBACH	SZKOŁA PODSTAWOWA IM JANA PAWŁA II W PRZEDMOŚCIU	SZKOŁA PODSTAWOWA IM. ORŁA BIAŁEGO W WILKOWIE	RAZEM
2023	84%	186%	151%	125%
2024	70%	151%	122%	103%
2025	53%	125%	74%	76%
2026	53%	136%	80%	79%
2027	50%	148%	76%	79%
2028	51%	161%	73%	81%
2029	57%	148%	74%	83%
2030	60%	183%	83%	93%
2031	75%	200%	98%	110%
2032	72%	208%	110%	114%
2033	76%	273%	146%	139%
2034	90%	297%	166%	157%

Rozkład na poszczególne szkoły ma charakter techniczny i jest zależny od przyjętej metodyki przypisywania uczniów do klas I, które odbywa się na podstawie trzyletniej historii przyjęć do poszczególnych szkół. Dochody własne finansujące szkołę w Serbach będą po dziesięciu latach podobne jak w 2023 r. Przejściowo zmniejszą się do ok. 50%.

Szkoła w Przedmościu będzie wymagała po 10 latach trzykrotności wartości subwencji w postaci środków własnych. Pomóc może jedynie liczne łączenie klas.

Przedstawione powyżej analizy nie modelują ewentualnej ujemnej (lub dodatniej) migracji z gminy. Ostateczna rzeczywistość w perspektywie 10 lat może być trudniejsza. Ponadto prognozy GUS, których użyto począwszy do naborów do kl. I od 2031 r. wydają się z dzisiejszej perspektywy dość optymistyczne.

Zauważmy, że nawet spodziewane polepszenie wskaźników w najbliższych latach i tak oznacza, że będą one poniżej średniej dla gmin wiejskich.

Wychowanie przedszkolne

Na 30 IX 2024 r. w gminie 170 uczniów było objętych wychowaniem przedszkolnym. Według danych GUS populacja dzieci 3-6 letnich w 2024 r. wynosi 275 osób. Oznacza to, że 62% mieszkańców gminy to uczniowie oddziałów przedszkolnych. Malejąca liczba urodzonych dzieci w pierwszej kolejności dotknie wychowanie przedszkolne. Poniżej prognoza liczby osób w wieku 3-6 lat na najbliższe 10 lat.

Tabela 44. Prognoza mieszkańców w wieku od 3 do 6 lat w gminie.

Rok / wiek	3	4	5	6	Razem
2023	65	70	79	109	323
2024	61	65	70	79	275
2025	39	61	65	70	235
2026	48	39	61	65	213
2027	48	48	39	61	196
2028	48	48	48	39	183
2029	48	48	48	48	192
2030	47	48	48	48	191
2031	47	47	48	48	190
2032	46	47	47	48	188
2033	45	46	47	47	185
2034	44	45	46	47	182

Zważywszy na dane o urodzeniach (ostatnie dane z 2023 r.) można powiedzieć, że w ciągu 10 lat liczba osób w wieku 3-6 lat spadnie do 182, a więc o 44%. (O ile po 2026 r. prognozy GUS się sprawdzą i w gminie będzie się rodziło proporcjonalnie tyle dzieci jak w Polsce). Jeśli przyjmiemy, że przez najbliższe lata (tak jak obecnie) 62% mieszkańców w wieku 3-6 lat będzie objętych wychowaniem przedszkolnym, to za 10 lat liczba uczniów w przedszkolach i oddziałach przedszkolnych wyniesie 113, tj. 57 mniej niż w 2024 r.

Tabela 45. Prognoza liczby uczniów objętych wychowaniem przedszkolnym.

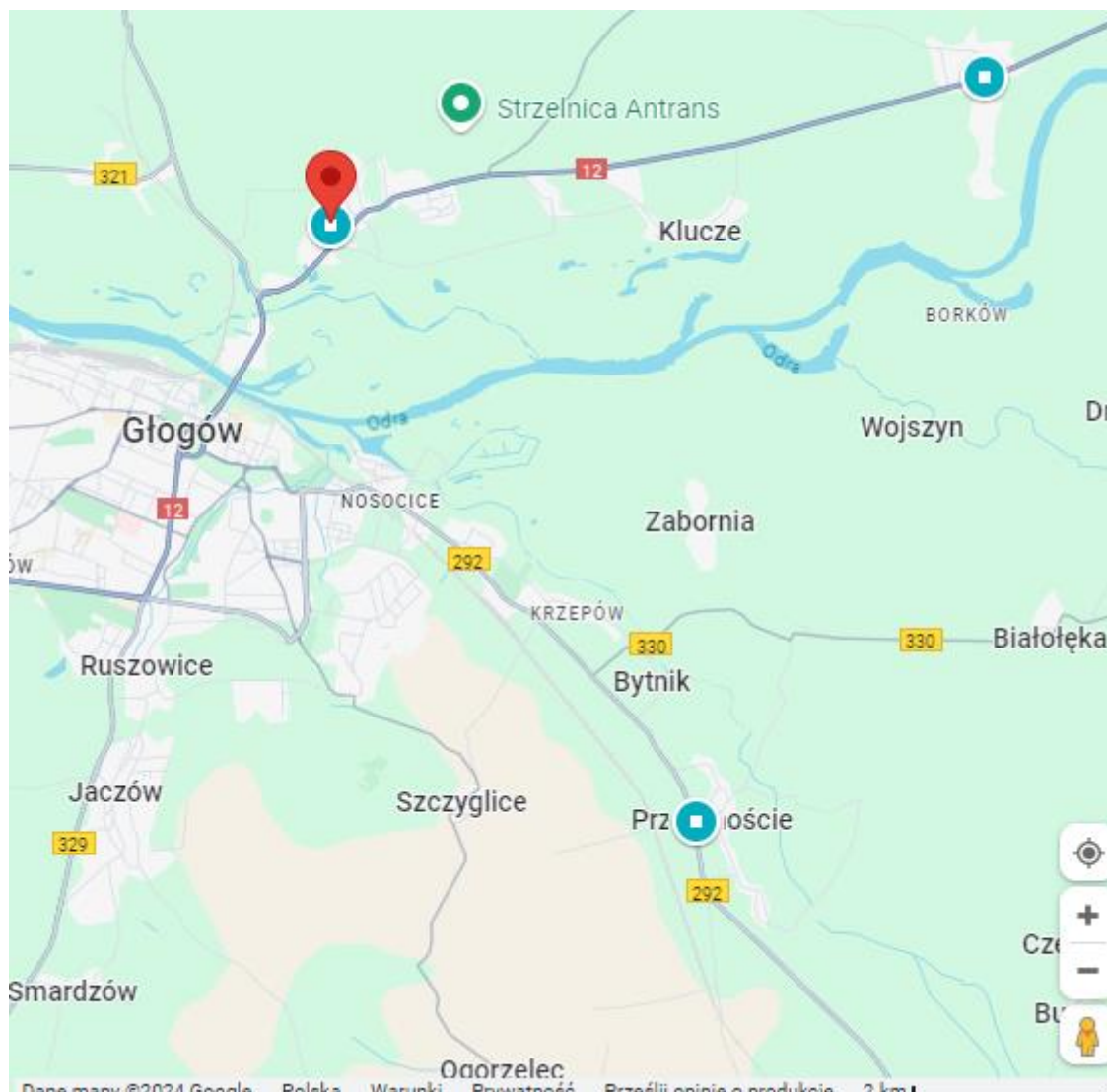
Rok / wiek	Uczniowie objęci wychowaniem przedszkolnym
2024	170
2025	145
2026	132
2027	121
2028	113
2029	119
2030	118
2031	117
2032	116
2033	114
2034	113

Nawet jeśli udział dzieci kształcących się w oddziałach przedszkolnych w gminie rosłoby w tempie 2 p.proc rocznie, osiągając w 2034 r. 84% mieszkańców w wieku 3-6 lat (co wydaje się nierealne, gdyż część osób będzie dowoziła swoje dzieci do miasta Głogów), to liczba uczniów objętych wychowaniem przedszkolnym wyniosłaby 153 osób.

Propozycja zmian w sieci.

Poniżej na mapie oznaczono lokalizację 3 szkół podstawowych.

Rysunek 1. Lokalizacja szkół podstawowych na terenie gminy.

*źródło: google.pl/maps

Szkoła w Wilkowie jest odległa o 6 km od szkoły w Serbach.

Szkoła w Przedmościu jest odległa o 8 km od szkoły w Serbach.

Analizy demograficzne i finansowe wykazały, że gmina nie ma potencjału na 3 szkoły podstawowe. Z powodów geograficznych, szkoła w Wilkowie jest szkołą, której likwidacja w przyszłości spowoduje najmniejsze komplikacje dla mieszkańców. Szkoła w Przedmościu jest szkołą większą, a co ważniejsze, jest dalej oddalona od Serb oraz w naturalny sposób służy mieszkańcom południowej części gminy. Ze względów demograficznych, optymalnym

terminem likwidacji będzie wrzesień 2026 r. Jeśli gmina akceptuje finansowe obciążenie, może rozważać likwidację w 2029 r. Wtedy w szkołach w gminie będzie o ok. 70 uczniów mniej niż obecnie. W nierniejszej analizie przedstawione zostaną skutki finansowe likwidacji szkoły w Wilkowie od 1 września 2026 r.

Skutki finansowe likwidacji szkoły w Wilkowie.

Analiza skutków takiego działania zostanie przeprowadzona dla likwidacji od września 2026 r.

Po likwidacji szkoły w Wilkowie, liczba uczniów szkoły w Serbach zwiększyłaby się w 2026 r. do 351 uczniów (obecnie szkoła liczy 241 uczniów).

Tabela 46. Prognoza liczby uczniów szkoły w Serbach po przejściu uczniów szkoły w Wilkowie.

Rok / Klasa	1	2	3	4	5	6	7	8	Razem
2024	39	26	42	26	38	30	24	16	241
2025	29	39	26	42	26	38	30	24	254
2026	36	41	58	38	56	37	47	38	351
2027	33	36	41	58	38	56	37	47	346
2028	31	33	36	41	58	38	56	37	330
2029	20	31	33	36	41	58	38	56	313
2030	24	20	31	33	36	41	58	38	281
2031	24	24	20	31	33	36	41	58	267
2032	24	24	24	20	31	33	36	41	233
2033	24	24	24	24	20	31	33	36	216
2034	24	24	24	24	24	20	31	33	204

Liczba oddziałów klasowych wzrosłaby zaledwie o 1 (dodatkowy trzeci oddział klasy III).

Tabela 47. Prognoza liczby oddziałów szkoły w Serbach po przejściu uczniów szkoły w Wilkowie.

Rok / Klasa	1	2	3	4	5	6	7	8	
2024	2	2	2	2	2	2	1	1	14
2025	2	2	2	2	2	2	2	1	15
2026	2	2	3	2	2	2	2	2	17
2027	2	2	2	3	2	2	2	2	17
2028	2	2	2	2	3	2	2	2	17
2029	1	2	2	2	2	3	2	2	16
2030	1	1	2	2	2	2	3	2	15
2031	1	1	1	2	2	2	2	3	14
2032	1	1	1	1	2	2	2	2	12
2033	1	1	1	1	1	2	2	2	11

2034	1	1	1	1	1	1	2	2	10
------	---	---	---	---	---	---	---	---	----

Warto zauważyć, że pomimo przejęcia szkoły w Wilkowie, szkołą w Serbach docelowo i tak miałyby po jednym oddziale danej klasy.

W przedstawionym wariantcie, subwencja oświatowa prezentowałaby się następująco:

Tabela 48. Subwencja oświatowa po likwidacji szkoły w Wilkowie.

Rok	SZKOŁA PODSTAWOWA IM. MIKOŁAJA KOPERNIKA W SERBACH	SZKOŁA PODSTAWOWA IM JANA PAWŁA II W PRZEDMOŚCIU	SZKOŁA PODSTAWOWA IM. ORŁA BIAŁEGO W WILKOWIE	RAZEM
2023	2 900	1 395	1 328	5 623
2024	3 855	1 966	1 877	7 697
2025	4 315	2 188	2 392	8 895
2026	4 533	2 087	2 318	8 937
2027	6 267	1 987		8 254
2028	6 160	1 865		8 025
2029	5 871	1 962		7 833
2030	5 560	1 720		7 280
2031	4 992	1 620		6 611
2032	4 740	1 579		6 319
2033	4 147	1 303		5 449
2034	3 848	1 224		5 072

Subwencja byłaby nieco niższa ze względu na utratę wagi P4 dla uczniów szkoły w Wilkowie.

Wydatki przedstawiałyby się następująco:

Tabela 49. Wydatki po likwidacji, w tys. zł.

Rok	SZKOŁA PODSTAWOWA IM. MIKOŁAJA KOPERNIKA W SERBACH	SZKOŁA PODSTAWOWA IM. JANA PAWŁA II W PRZEDMOŚCIU	SZKOŁA PODSTAWOWA IM. ORŁA BIAŁEGO W WILKOWIE	RAZEM
2023	5 338	3 995	3 333	12 666
2024	6 542	4 929	4 170	15 641
2025	6 596	4 929	4 170	15 695
2026	7 072	4 929	2 780	14 781
2027	7 170	4 929		12 099
2028	7 187	4 860		12 047
2029	7 146	4 860		12 006
2030	7 010	4 860		11 870
2031	7 038	4 860		11 898
2032	6 547	4 860		11 407
2033	6 352	4 860		11 212
2034	6 140	4 860		11 000

Wydatki zmniejszyłyby się istotnie w stosunku do braku zmiany w sieci szkolnej. Zmniejszenie wydatków wynosiłoby od 3,0 do 3,8 mln zł. (Na tym etapie bez uwzględnienia dowożenia i dodatkowej świetlicy).

Środki własne finansujące szkoły zmniejszyłyby się docelowo o 2,8 mln zł.

Tabela 50. Środki własne po likwidacji.

Rok	SZKOŁA PODSTAWOWA IM. MIKOŁAJA KOPERNIKA W SERBACH	SZKOŁA PODSTAWOWA IM JANA PAWŁA III W PRZEDMOŚCIU	SZKOŁA PODSTAWOWA IM. ORŁA BIAŁEGO W WILKOWIE	RAZEM
2023	2 438	2 601	2 005	7 044
2024	2 687	2 963	2 294	7 944
2025	2 281	2 741	1 778	6 800
2026	2 539	2 842	462	5 844
2027	903	2 942		3 844
2028	1 027	2 995		4 022
2029	1 274	2 898		4 173
2030	1 450	3 140		4 589
2031	2 046	3 240		5 287
2032	1 807	3 281		5 088
2033	2 205	3 557		5 762
2034	2 292	3 636		5 928

Procentowy udział środków własnych do subwencji wyniósłby w 2034 r. 117% (w przypadku braku likwidacji to 157%). W latach 2027-2029 udział środków własnych byłby na poziomie ok. 50% subwencji.

Tabela 51. % udział środków własnych po likwidacji.

Rok	SZKOŁA PODSTAWOWA IM. MIKOŁAJA KOPERNIKA W SERBACH	SZKOŁA PODSTAWOWA IM JANA PAWŁA II W PRZEDMOŚCIU	SZKOŁA PODSTAWOWA IM. ORŁA BIAŁEGO W WILKOWIE	RAZEM
2023	84%	186%	151%	125%
2024	70%	151%	122%	103%
2025	53%	125%	74%	76%
2026	56%	136%	20%	65%
2027	14%	148%		47%
2028	17%	161%		50%
2029	22%	148%		53%
2030	26%	183%		63%
2031	41%	200%		80%
2032	38%	208%		81%
2033	53%	273%		106%
2034	60%	297%		117%

Koszt dowożenia uczniów powinien zamknąć się w kwocie ok. 150 tys. zł. Zależy on od przyjętych rozwiązań i lokalnych warunków. Dodatkowo należałoby utworzyć dla przejętych uczniów z likwidowanych oddziałów przedszkolnych jeden 2 dodatkowy oddziały w Serbach. Koszt tego oddziału to ok. 250 tys. zł. Prawdopodobnie potrzebny byłby dodatkowy etat na świetlicy oraz kilka dodatkowych godzin w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej. Łączne dodatkowe wydatki to nie więcej niż 650 tys. zł.

Dodatkowo w 2025 r. należy przewidzieć kwoty na odprawy dla zwalnianych nauczycieli i pracowników.

Docelowo oszczędności można szacować na poziomie 2 mln zł począwszy od 2027 r.

Komentarz do nowego systemu finansowania

Sejm uchwalił na posiedzeniu 10 października 2024 r. ustawę o dochodach jednostek samorządu terytorialnego. Ustawa wprowadza do zasad określania dochodów samorządów zmiany największe od ponad 20 lat. Ustawa aktualnie czeka na podpis Prezydenta. W zakresie oświatowy likwidacji ulega subwencja oświatowa i dotacja przedszkolna. Zastąpione zostaną kalkulacją potrzeb oświatowych, które będą wpływały na łączną wysokość dochodów gminy. Sposób obliczania potrzeb oświatowych nie różni się od sposobu obliczania subwencji oświatowej, tj. środki wyliczane są na ucznia w uwzględnieniem wag zwiększających. W szczególności kalkulacja potrzeb oświatowych nie zabezpiecza realnych wydatków na oświatę.

Ministerstwo Finansów prognozuje łącznie środki dla Gminy Głogów w wysokości 29,5 mln zł. Będą one wyższe w stosunku do obecnego systemu o 2,9 mln zł. W ramach projektowanych środków na 2025 r. kwotę 27,8 mln zł stanowią odpisy od dochodów mieszkańców i firm, a 1,7 mln zł stanowią subwencja (subwencja nie będzie już dzielona na rodzaje). Same potrzeby oświatowe dla gminy na 2025 r. zostały wyliczone w kwocie 9,1 mln zł. Na 2025 r. nie przewidziano dla gminy naliczania potrzeb wyrównawczych, w związku z tym nie można liczyć na jakiegokolwiek środki zależne od liczby oddziałów klasowych w szkołach podstawowych.

Jeśli nowy system będzie wdrożony, nie zmienia to żadnych istotnych wniosków płynących z niniejszej analizy. Jednym z ważnych elementów nowego systemu jest zróżnicowanie wag na autyzm, zespół Aspergera i sprzężenia w zależności od liczby godzin wsparcia przypisanej uczniowi w SIO.

Podsumowanie

1. Gmina finansuje oświatę ze środków własnych w znacznej kwocie. W całym województwie ma jedne z najwyższych wskaźników.
2. Szkoły wykazują potencjał oszczędności w zakresie godzin nauczycielskich.
3. Zatrudnienie administracji i obsługi jest bardzo wysokie.
4. Nie ma możliwości oszczędności na kształceniu specjalnym ze względu na zapisy art. 8 ustawy o finansowaniu zadań oświatowych.
5. Trendy demograficzne w gminie są skrajnie niekorzystne.
6. Gmina nie ma potencjału demograficznego na 3 szkoły podstawowe.
7. Nowy system finansowania nie zmienia w istotny sposób sytuacji finansowej gminy. Jest jednak dla niej korzystny.

Opracował:

Grzegorz Pochopień

CDS OMNIA s.c.